

НОТАРІАЛЬНА ПАЛАТА УКРАЇНИ

**ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК
НОТАРІАЛЬНОЇ ПАЛАТИ УКРАЇНИ**

**ВЧИНЕННЯ ПОСАДОВИМИ
ОСОБАМИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ
НОТАРІАЛЬНИХ ДІЙ ТА ДІЙ, ЩО
ПРИРІВНЮЮТЬСЯ ДО
НОТАРІАЛЬНИХ**

18 ЖОВТНЯ 2016 Р.

М. КИЇВ

ПРАКТИЧНИЙ ПОСІБНИК НОТАРІАЛЬНОЇ ПАЛАТИ УКРАЇНИ

ВЧИНЕННЯ ПОСАДОВИМИ ОСОБАМИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ НОТАРІАЛЬНИХ ДІЙ ТА ДІЙ, ЩО ПРИРІВНЮЮТЬСЯ ДО НОТАРІАЛЬНИХ (МАТЕРІАЛ ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ В НОТАРІАЛЬНІЙ ПРАКТИЦІ)

Правове регулювання

1. Цивільний кодекс України
2. Закон України «Про нотаріат»
3. Наказ Міністерства юстиції України від 11.11.2011 № 3306/5 «Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 червня 1994 р. № 419 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 6 липня 2006 р. № 940) «Про затвердження Порядку посвідчення заповітів і довіреностей, що прирівнюються до нотаріально посвідчених».
5. Декрет Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 року № 7-93 «Про державне мито»
6. Наказ Міністерства фінансів України від 07 липня 2012 року № 811 «Про затвердження Інструкції про порядок обчислення та справляння державного мита».

ЗМІСТ

I. Вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування.....	5
1.1. Загальні питання вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування.....	6
1.1.2. Місце вчинення нотаріальних дій.....	8
1.1.3. Строки вчинення нотаріальних дій.....	8
1.1.4. Встановлення особи при вчиненні нотаріальних дій.....	9
1.1.5.Перевірка справжності підпису особи, на користь якої вчиняється нотаріальна дія.....	11
1.1.6. Визначення обсягу цивільної дієздатності фізичної особи.....	12
1.1.7. Вимоги до документів, що подаються для вчинення нотаріальної дії... ..	13
1.1.8. Вчинення посвідчуваних написів при вчиненні нотаріальних дій.....	14
1.1.9. Реєстрація нотаріальних дій.....	14
1.1.10. Діловодство при вчиненні нотаріальних дій посадовими органами місцевого самоврядування.....	15
1.1.11. Видача дублікатів.....	15
1.1.12. Дотримання законодавства при вчиненні нотаріальних дій.....	16
1.1.13. Відмова у вчиненні нотаріальної дії.....	16
1.2. Правила вчинення окремих видів нотаріальних дій.....	17
1.2.1. Посвідчення заповітів.....	17
1.2.2. Скасування заповіту.....	24
1.2.3. Вжиття заходів щодо охорони спадкового майна.....	25
1.2.4. Засвідчення вірності копій (фотокопій) документів і виписок з них.....	28
1.2.5. Засвідчення справжності підпису на документах.....	28
II. Вчинення посадовими особами органів місцевого самоврядування дій, що прирівнюються до нотаріально посвідчених: посвідчення довіреностей.....	29
2.1. Загальні положення про представництво та довіреність.....	29
2.2. Порядок посвідчення посадовими особами органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, довіреностей, що прирівнюються до нотаріально посвідчених.....	31
III. Форми посвідчувальних написів згідно з Порядком вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування.....	37
Додаток 1. ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС на заповіті, записаному зі слів заповідача.....	34
Додаток 2. ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС на заповіті, посвідченому при свідках на бажання заповідача.....	34
Додаток 3. ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС на заповіті від імені особи, яка не може сама прочитати текст заповіту уголос.....	35
Додаток 4. ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС на заповіті подружжя.....	36
Додаток 5. ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС на заповіті від імені особи, яка не може підписатись власноручно внаслідок фізичної вади, хвороби тощо.....	36

Додаток 6. ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС про засвідчення вірності копії (фотокопії) з оригіналу документа.....	37
Додаток 7. ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС про засвідчення вірності копії з копії документа.....	37
Додаток 8. ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС про засвідчення вірності виписки з документа.....	38
Додаток 9. ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС про засвідчення справжності підпису одного з подружжя на заяві про згоду на відчуження майна.....	38
Додаток 10. ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС про засвідчення справжності підпису фізичної особи на документах.....	39
Додаток 11. ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС про засвідчення справжності підпису фізичної особи, яка діє на підставі довіреності, на документах.....	39
Додаток 12. ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС про засвідчення на документах справжності підпису неповнолітньої дитини, яка діє за згодою одного з батьків (піклувальника).....	40
Додаток 13. ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС про засвідчення справжності підпису фізичної особи, що підписалась за іншу особу, яка внаслідок фізичної вади, хвороби тощо не може власноручно підписатися.....	40
Додаток 14. ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС на дублікаті документа.....	41
IV. Форми реєстрів та книг.....	42
V. Форми посвідчувальних написів для довіреностей, заповітів, що прирівнюються до нотаріально посвідчених, інші додатки.....	45
VI. Зразки документів.....	47
Заяви.....	47
Заповіти.....	60
Довіреності.....	70
VII. Зразки заяв до реєстрів Інформаційної системи Міністерства юстиції України.....	78
ЗАЯВА про реєстрацію довіреності та дубліката довіреності у Єдиному реєстрі довіреностей.....	78
ЗАЯВА про реєстрацію припинення дії довіреності у Єдиному реєстрі довіреностей.....	81
ЗАЯВА про державну реєстрацію заповітів та спадкових договорів.....	83
ЗАЯВА про реєстрацію зміни місця зберігання заповітів та спадкових договорів.....	85
ЗАЯВА про реєстрацію зміни і скасування заповітів та зміни і розірвання спадкових договорів.....	87
ЗАЯВА про реєстрацію архівних заповітів.....	89
Заповнений зразок ЗАЯВИ про реєстрацію довіреності та дубліката довіреності у Єдиному реєстрі довіреностей.....	90
VIII. Зразки довідок, необхідних для вчинення нотаріальних дій.....	92

Передмова

Відповідно до ст. 37 Закону України «Про нотаріат» на посадових осіб органів місцевого самоврядування покладено обов'язок щодо вчинення цілої низки нотаріальних дій у сільських населених пунктах.

Питання грамотності оформлення таких документів завжди стояло дуже гостро, оскільки посадові особи органів місцевого самоврядування не завжди мають юридичну освіту, потрібний досвід роботи та не проходять відповідного навчання після обрання на посаду.

Проте документи, нотаріально засвідчені такими посадовими особами, потрапляють до державних установ, правоохоронних органів, судів, нотаріусів тощо. Вкрай важливим є їх грамотне юридичне оформлення таких документів, тому що наступна правильність вчинення нотаріальної дії нотаріусом залежить від професійного рівня оформлення документів в сільських радах (чи то заповіту, чи то довіреності, чи довідок).

Складність розгляду питань, пов'язаних з вчиненням нотаріальних дій посадовими особами місцевого самоврядування, полягає в тому, що цій темі не завжди приділялась потрібна кількість уваги. Як показує практика, численні семінари з секретарями сільських рад проблеми не вирішують, а ґрунтовні письмові методичні рекомендації потребують часу і глибокого знання специфіки правовідносин у сільській місцевості.

Саме тому, на допомогу районним нотаріусам, Нотаріальною палатою України розроблено практичний посібник, що містить, по-перше, відповідну нормативну базу з цього питання, по-друге, зразки найбільш поширених та затребуваних у сільській місцевості нотаріальних документів (заповітів, довіреностей тощо).

Посібник має на меті надати професійну допомогу нотаріусу при роботі з документами, які оформляються посадовими особами органів місцевого самоврядування і сільській місцевості, задля зменшення кількості відмов у вчиненні нотаріальної дії, подальших судових розглядів, полегшити та покращити роботу усієї системи органів нотаріату і посадових осіб.

I. Вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування

1.1. Загальні питання вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування

Відповідно до Закону України «Про нотаріат» (далі – Закон) нотаріат в Україні - це система органів і посадових осіб, на які покладено обов'язок посвідчувати права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняти інші нотаріальні дії, передбачені цим Законом, з метою надання їм юридичної вірогідності.

У населених пунктах, де немає нотаріусів, нотаріальні дії, передбачені статтею 37 Закону, вчиняються уповноваженими на це посадовими особами органів місцевого самоврядування.

Вчинення нотаріальних дій за кордоном покладається на консульські установи України, а у випадках, передбачених чинним законодавством, – на дипломатичні представництва України.

Посвідчення заповітів і доручень, прирівняних до нотаріальних, може провадитись особами, вказаними у статті 40 Закону.

В статті 8 Закону на нотаріат покладається обов'язок дотримуватися нотаріальної таємниці, і визначено, що нотаріальна таємниця – це сукупність відомостей, отриманих під час вчинення нотаріальної дії або звернення до нотаріуса заінтересованої особи, в тому числі про особу, її майно, особисті майнові та немайнові права і обов'язки тощо.

Посадові особи органів місцевого самоврядування зобов'язані зберігати нотаріальну таємницю, навіть якщо їх діяльність обмежується наданням правової допомоги чи ознайомленням з документами і нотаріальна дія або дія, яка прирівнюється до нотаріальної, не вчинялась.

Обов'язок дотримання нотаріальної таємниці поширюється також на осіб, яким про вчинені нотаріальні дії стало відомо у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків чи іншої роботи, на осіб, залучених для вчинення нотаріальних дій у якості свідків, та на інших осіб, яким стали відомі відомості, що становлять предмет нотаріальної таємниці. Особи, винні в порушенні нотаріальної таємниці, несуть відповідальність у порядку, встановленому законом.

Довідки про вчинені нотаріальні дії та копії документів, що зберігаються у справах органу місцевого самоврядування, видаються в порядку, передбаченому статтею 8 Закону.

Відповідно до пункту 1.4. Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування затвердженого Наказом Міністерства юстиції України від 11.11.2011 № 3306/5 (далі – Порядок) посадові особи органів місцевого самоврядування при вчиненні нотаріальних дій **зобов'язані зберігати нотаріальну таємницю.**

Посадові особи органів місцевого самоврядування зобов'язані сприяти громадянам, підприємствам, установам і організаціям у здійсненні їх прав та захисту законних інтересів, роз'яснювати права і обов'язки, попереджати про

наслідки вчинюваних нотаріальних дій для того, щоб юридична необізнаність не могла бути використана їм на шкоду.

Нотаріальні дії вчиняють посадові особи, на яких **за рішенням відповідного органу місцевого самоврядування** покладено вчинення цих дій.

Відповідно до статті 7 Закону посадові особи органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, у своїй діяльності керуються законами України, постановами Верховної Ради України, указами і розпорядженнями Президента України, постановами і розпорядженнями Кабінету Міністрів України, наказами Міністра юстиції України, нормативними актами обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, а на території Автономної Республіки Крим, крім того, законодавством Автономної Республіки Крим.

Мова нотаріального діловодства визначається статтею 15 Закону, яка визначає, що мова нотаріального діловодства визначається статтею 16 Закону України «Про засади державної мовної політики», що передбачає наступне: **нотаріальне діловодство в Україні здійснюється державною мовою**. Якщо особа, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, не володіє державною мовою, за її заявою тексти оформлюваних документів мають бути перекладені перекладачем мовою, якою вона володіє.

Перелік нотаріальних дій, що вчиняються посадовими особами органів місцевого самоврядування, визначено статтею 37 Закону:

- 1) вживають заходів щодо охорони спадкового майна;
- 2) посвідчують заповіти (крім секретних);
- 3) видають дублікати посвідчених ними документів;
- 4) засвідчують вірність копій (фотокопій) документів і виписок з них;
- 5) засвідчують справжність підпису на документах.

Зазначені посадові особи органів місцевого самоврядування не мають права на оформлення документів, призначених для використання за межами державного кордону.

Посадові особи органу місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, зобов'язані дотримуватись **обмежень**, встановлених статтею 9 Закону, а саме:

1) не вправі вчиняти нотаріальні дії на своє ім'я і від свого імені, на ім'я і від імені свого чоловіка чи своєї дружини, його (її) та своїх родичів (батьків, дітей, онуків, діда, баби, братів, сестер), а також на ім'я і від імені працівників даної нотаріальної контори, працівників, що перебувають у трудових відносинах з приватним нотаріусом, або працівників даного виконавчого комітету;

2) не вправі вчиняти нотаріальні дії також на ім'я і від імені даного виконавчого комітету. У зазначених випадках нотаріальні дії вчиняються в будь-якій іншій державній нотаріальній конторі, у приватного нотаріуса чи у виконавчому комітеті іншої сільської, селищної, міської Ради народних депутатів. Посадові особи, перелічені у статті 40 Закону,

3) не вправі посвідчувати заповіти та доручення на своє ім'я і від свого імені, на ім'я і від імені свого чоловіка або своєї дружини, його (її) та своїх родичів (батьків, дітей, онуків, діда, баби, братів, сестер).

Нотаріальні і прирівняні до них дії, вчинені з порушенням встановлених цією статтею правил, є **недійсними**.

Порядок вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування встановлюється Законом України «Про нотаріат», Порядком та іншими актами законодавства України. Відповідно до статті 46 Закону посадові особи органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, мають право витребувати від фізичних та юридичних осіб відомості й документи, необхідні для вчинення нотаріальної дії.

1.1.2. Місце вчинення нотаріальних дій

Нотаріальні дії вчиняються в приміщенні органу місцевого самоврядування. В окремих випадках, коли громадянин не може з'явитися в зазначене приміщення, нотаріальні дії можуть бути вчинені поза вказаним приміщенням.

Якщо нотаріальна дія вчиняється поза приміщенням органу місцевого самоврядування, то в посвідчувальному написі на документі і в реєстрі для реєстрації нотаріальних дій записується місце вчинення нотаріальної дії із зазначенням адреси, а також причини, з якої нотаріальна дія вчиняється поза приміщенням органу місцевого самоврядування (наприклад: «У зв'язку з хворобою заповідача заповіт посвідчено за адресою: село Жовтневе Переяслав-Хмельницького району Київської області, вул. Шкільна, 3, кв. 8»).

1.1.3. Строки вчинення нотаріальних дій

Нотаріальні дії вчиняються **після їх оплати в день подачі всіх необхідних документів**.

Відповідно до статті 42 Закону вчинення нотаріальної дії може бути **відкладено** в разі необхідності витребування додаткових відомостей або документів від фізичних та юридичних осіб або надсилання документів на експертизу, а також якщо відповідно до закону посадова особа органу місцевого самоврядування повинна впевнитись у відсутності у заінтересованих осіб заперечень проти вчинення цієї дії.

Строк, на який відкладається вчинення нотаріальної дії в цих випадках, не може перевищувати **одного місяця**.

За обґрунтованою письмовою заявою заінтересованої особи, яка звернулася до суду та на підставі отриманого від суду повідомлення про надходження позовної заяви заінтересованої особи, яка оспорує право або факт, про посвідчення якого просить інша заінтересована особа, вчинення нотаріальної дії зупиняється до вирішення справи судом.

Законами України можуть бути встановлені також інші підстави для відкладення або зупинення вчинення нотаріальних дій.

1.1.4. Встановлення особи при вчиненні нотаріальних дій

При вчиненні нотаріальної дії посадові особи органів місцевого самоврядування встановлюють особу, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, у порядку, визначеному статтею 43 Закону.

Не допускається вчинення нотаріальної дії у разі відсутності осіб – її учасників або їх уповноважених представників.

При вчиненні нотаріальної дії посадові особи органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, встановлюють особу учасників цивільних відносин, які звернулися за вчиненням нотаріальної дії. Встановлення особи здійснюється за: паспортом або за іншими документами, які унеможливають виникнення будь-яких сумнівів щодо особи громадянина, який звернувся за вчиненням нотаріальної дії (паспорт громадянина України, паспорт громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичний чи службовий паспорт, посвідчення особи моряка, посвідка на проживання особи, яка мешкає в Україні, національний паспорт іноземця або документ, що його замінює, посвідчення інваліда чи учасника Великої Вітчизняної війни, посвідчення, видане за місцем роботи фізичної особи). Посвідчення водія, особи моряка, інваліда чи учасника Великої Вітчизняної війни, посвідчення, видане за місцем роботи фізичної особи, **не можуть бути використані громадянином України для встановлення його особи під час укладення правочинів (в т.ч. заповітів).**

Встановлення особи віком до 16 років здійснюється за свідоцтвом про народження за умови підтвердження батьками (одним з батьків) того, що ця особа є їх дитиною з урахуванням положень ч. 2 ст. 21 Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» від 20 листопада 2012 року № 5492-VI, відповідно до якої кожен громадянин України, який досяг чотирнадцятирічного віку, зобов'язаний отримати паспорт громадянина України.

У відповідності до ст. 21 вказаного Закону паспорт громадянина України оформляється особам, які не досягли вісімнадцятирічного віку, на чотири роки, а особам, які досягли вісімнадцятирічного віку, - на кожні 10 років.

Паспорт громадянина України виготовляється у формі картки, що містить безконтактний електронний носій.

До паспорта громадянина України вноситься така інформація:

- 1) назва держави;
- 2) назва документа;
- 3) ім'я особи;

- 4) стать;
- 5) громадянство;
- 6) дата народження;
- 7) унікальний номер запису в Реєстрі;
- 8) номер документа;
- 9) дата закінчення строку дії документа;
- 10) дата видачі документа;
- 11) уповноважений суб'єкт, що видав документ (код);
- 12) місце народження;
- 13) відцифрований образ обличчя особи;
- 14) відцифрований підпис особи;
- 15) податковий номер (реєстраційний номер облікової картки платника податків з Державного реєстру фізичних осіб - платників податків) або повідомлення про відмову від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідний контролюючий орган). У разі наявності повідомлення про відмову від реєстраційного номера облікової картки платника податків проставляється слово "відмова".

Паспорт громадянина України нового зразка містить написи українською та англійською мовами, а також напис українською мовою: "Паспорт громадянина України є власністю України".

До безконтактного електронного носія, що міститься у паспорті громадянина України, який досяг вісімнадцятирічного віку, вносяться засоби електронного цифрового підпису в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

До безконтактного електронного носія, що міститься у паспорті громадянина України, вноситься додаткова (змінна) інформація.

Встановлення особи при вчиненні нотаріальних та прирівнюваних до них нотаріальних дій здійснюється на підставі відповідних документів з урахуванням вимог, встановлених Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство

України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» від 20 листопада 2012 року № 5492-VI.

1.1.5. Перевірка справжності підпису особи, на користь якої вчиняється нотаріальна дія

Особа підписує документ самостійно.

Згідно зі статтею 45 Закону при посвідченні правочинів і вчиненні інших нотаріальних дій у випадках, передбачених законодавством, перевіряється справжність підписів учасників правочинів та інших осіб, які звернулися за вчиненням нотаріальної дії.

Нотаріально посвідчувані правочини, а також заяви та інші документи підписуються у присутності посадової особи органу місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії. Якщо заява чи інший документ підписані за його відсутності, особа, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, повинна особисто підтвердити, що документ підписаний нею.

Якщо фізична особа внаслідок фізичної вади або хвороби не може власноручно підписати документ, то **за її дорученням у її присутності та в присутності посадової особи органу місцевого самоврядування** цей документ може підписати інша особа. **Про причини, з яких фізична особа, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, не могла підписати документ, зазначається у посвідчувальному написі.** Правочин за особу, яка не може підписати його, не може підписувати особа, на користь або за участю якої його посвідчено.

У разі, якщо за фізичну особу, яка внаслідок фізичної вади, хвороби не може власноручно підписати заповіт чи заяву, підписується інша фізична особа, посадова особа органу місцевого самоврядування встановлює особу громадянина, що бере участь у нотаріальній дії, і особу громадянина, який підписався за нього. **Копія документа, за яким встановлюється особа, долучається до документів, які залишаються у справі органу місцевого самоврядування.**

При посвідченні заповітів та засвідченні справжності підпису на документах перевіряється справжність підписів осіб, які звернулись за вчиненням нотаріальної дії.

Відповідно до Порядку порядок підписання нотаріально посвідчуваних документів визначено в статті 45 Закону. Глуха, німа або глухоніма фізична особа, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, сама читає заповіт чи заяву і підписує його (її). Якщо така особа у зв'язку з хворобою або фізичною вадою не може підписати документ, то при вчиненні нотаріальної дії обов'язково повинна бути присутня особа (сурдоперекладач), яка може порозумітися з глухою, німою або глухонімою особою і підтвердити своїм підписом, що зміст заповіту, заяви відповідає волі учасника нотаріальної дії. Підпис особи (сурдоперекладача) проставляється після тексту заповіту, заяви. Від зазначеної особи вимагається документ, що підтверджує її кваліфікацію.

1.1.6. Визначення обсягу цивільної дієздатності фізичної особи

Під час посвідчення заповіту та засвідчення справжності підпису на документах визначається обсяг цивільної дієздатності фізичної особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, у порядку, встановленому статтею 44 Закону.

Визначення обсягу цивільної дієздатності фізичної особи здійснюється за паспортом або іншими документами, передбаченими статтею 43 Закону (крім посвідчення водія, особи моряка, інваліда чи учасника Великої Вітчизняної війни, посвідчення, виданого за місцем роботи фізичної особи), які унеможливають виникнення будь-яких сумнівів щодо обсягу цивільної дієздатності фізичної особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії. **У разі потреби надається довідка про те, що особа не страждає на психічний розлад, який може вплинути на її здатність усвідомлювати свої дії та (або) керувати ними.** У разі наявності сумнівів щодо обсягу цивільної дієздатності фізичної особи, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, посадова особа зобов'язана звернутися до органу опіки та піклування за місцем проживання відповідної фізичної особи для встановлення факту відсутності опіки або піклування над такою фізичною особою.

При перевірці цивільної правоздатності та дієздатності юридичної особи посадова особа зобов'язана ознайомитися з установчими документами, витягом з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців цієї юридичної особи і перевірити, чи відповідає нотаріальна дія, яка вчиняється, обсягу її цивільної правоздатності та дієздатності. У разі наявності у посадової особи сумнівів щодо поданих документів він може витребувати від цієї юридичної особи, державного реєстратора, органів державної податкової служби, інших органів, установ та фізичних осіб додаткові відомості або документи.

Посадова особа органу місцевого самоврядування, що вчиняє нотаріальну дію, при посвідченні правочинів, вчиненні інших нотаріальних дій за участю уповноваженого представника встановлює його особу відповідно до вимог статті 43 Закону, а також перевіряє обсяг його повноважень. Для цього надається довіреність або інший документ, що надає повноваження представникові.

Якщо від імені юридичної особи діє колегіальний орган, то подається документ, в якому закріплено повноваження даного органу та розподіл обов'язків між його членами. У разі наявності сумнівів щодо уповноваженого представника, а також його цивільної дієздатності та правоздатності посадова особа органу місцевого самоврядування має право зробити запит до відповідної фізичної чи юридичної особи.

1.1.7. Вимоги до документів, що подаються для вчинення нотаріальної дії

Вимоги до документів, що подаються для вчинення нотаріальної дії визначені в статті 47 Закону та в Порядку.

Документи, викладені на двох і більше аркушах, що подаються для вчинення нотаріальної дії, повинні бути прошиті у спосіб, що унеможливило їх роз'єднання без порушення цілісності, а аркуші пронумеровані і скріплені печаткою юридичної особи, яка видала документ.

Тексти нотаріально посвідчуваних правочинів, заяв, засвідчуваних копій (фотокопій) документів і витягів з них, тексти перекладів та заяв повинні бути написані зрозуміло і чітко, дати, що стосуються змісту посвідчуваних правочинів, повинні бути позначені хоча б один раз словами, а назви юридичних осіб та їх ідентифікаційний код за даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців - без скорочень із зазначенням їх місцезнаходження. Прізвища, імена та по батькові фізичних осіб, їх місце проживання та ідентифікаційний номер за даними Державного реєстру фізичних осіб платників податків, крім уповноважених представників юридичних осіб, повинні бути написані повністю, а у випадках, передбачених законами, – із зазначенням дати їх народження.

Для вчинення нотаріальних дій не приймаються документи, які не відповідають вимогам законодавства або містять відомості, що принижують честь, гідність та ділову репутацію фізичної особи або ділову репутацію юридичної особи, які мають підчистки або дописки, закреслені слова чи інші незастережні виправлення, документи, тексти яких неможливо прочитати внаслідок пошкодження, а також документи, написані олівцем.

Тексти нотаріально посвідчуваних заповітів, заяв, дублікатів нотаріальних документів, засвідчуваних копій (фотокопій) документів і витягів з них повинні бути написані зрозуміло і чітко, дати, що стосуються змісту заповітів, заяв, повинні бути позначені хоча б один раз словами. Прізвища, імена та по батькові фізичних осіб, їх місця проживання та реєстраційні номери облікових карток платників податків за даними Державного реєстру фізичних осіб – платників податків повинні бути написані повністю, а у випадках, передбачених законами, - із зазначенням дати їх народження.

Якщо особа через свої релігійні переконання у встановленому законом порядку відмовилась від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, посадова особа органу місцевого самоврядування перевіряє цей факт за її паспортом. Копія сторінки паспорта з відміткою про наявність у такої особи права здійснювати будь-які платежі без реєстраційного номера облікової картки платника податків залишається у справах органу місцевого самоврядування.

Дописки та виправлення в тексті нотаріально оформлюваного документа не допускаються.

У разі якщо документи, що посвідчуються (засвідчуються), викладені на двох і більше аркушах, вони повинні бути прошиті, аркуші їх пронумеровані, про що повинен бути зроблений відповідний запис, завірений підписом

посадової особи органу місцевого самоврядування, скріплений гербовою печаткою відповідного органу місцевого самоврядування на зворотному боці останнього аркуша. Наприклад: «Прошито, пронумеровано і скріплено печаткою п'ять аркушів» (посада, підпис і гербова печатка відповідного органу місцевого самоврядування).

1.1.8. Вчинення посвідчуваних написів при вчиненні нотаріальних дій

Посвідчення заповітів, засвідчення вірності копій (фотокопій) документів і виписок з них, засвідчення справжності підпису на документах, видача дубліката посвідченого документа здійснюються шляхом вчинення посвідчувальних написів на відповідних документах, які підписуються посадовою особою органу місцевого самоврядування і скріплюються гербовою печаткою відповідного органу місцевого самоврядування, що є затверджені Мінюстом.

Посвідчувальний напис повинен бути написаний зрозуміло, чітко, без підчисток. Дописки чи виправлення, зроблені у тексті посвідчувального напису, застерігаються посадовою особою органу місцевого самоврядування, яка вчинила нотаріальну дію, після посвідчувального напису і скріплюються її підписом та печаткою органу місцевого самоврядування із зазначенням дати. Для застосування посвідчувальних написів можуть використовуватись штампи з текстом відповідного напису. Для оформлення нотаріальних документів також можуть застосовуватись мастичні штампи зі словами «копія», «копія з копії», «дублікат, що має силу оригіналу», «згідно з оригіналом» тощо.

Посвідчувальний напис на заповіті вміщується після підпису громадянина на тій самій сторінці чи на звороті документа. Якщо посвідчувальний напис не вміщується на нотаріально оформлюваному документі, він має бути продовжений на прикріпленому до документа аркуші паперу. У цьому випадку аркуші, на яких викладено текст документа, і аркуш із продовженням посвідчувального напису скріплюються у спосіб, що унеможлиблює їх роз'єднання без порушення цілісності. Аркуші повинні бути пронумеровані, кількість їх засвідчена підписом посадової особи органу місцевого самоврядування, скріпленим печаткою цього органу.

1.1.9. Реєстрація нотаріальних дій

Усі нотаріальні дії, які вчиняються посадовою особою органу місцевого самоврядування, реєструються в реєстрі для реєстрації нотаріальних дій органу місцевого самоврядування у порядку, передбаченому статтею 52 Закону та Правилами ведення нотаріального діловодства, затвердженими наказом Міністерства юстиції України від 22.12.2010 № 3253/5, (далі – Правила).

Запис у реєстрі є доказом вчинення нотаріальної дії.

Порядок ведення реєстрів для реєстрації нотаріальних дій та їх форма встановлюються Міністерством юстиції України.

1.1.10. Діловодство при вчиненні нотаріальних дій посадовими органами місцевого самоврядування

Примірники всіх нотаріально посвідчених заповітів, що залишаються у справах органу місцевого самоврядування, формуються в наряд.

Документи, на підставі яких вживаються заходи щодо охорони спадкового майна, приєднуються до актів опису спадкового майна, які залишаються у справах органу місцевого самоврядування, і формуються в наряд (справу).

Оригінали документів (свідоцтва про народження, шлюб, смерть тощо) повертаються особам, що їх подали, а в органі місцевого самоврядування залишаються їх копії. Копії подаються заінтересованими особами або на їх прохання виготовляються посадовою особою органу місцевого самоврядування, про що робиться напис "Згідно з оригіналом", зазначаються дата, посада особи, проставляється підпис.

Документи, на підставі яких встановлюється особа громадянина, його представника, повертаються особам, що їх подали. У реєстрі для реєстрації нотаріальних дій записуються назва документа, серія, номер, дата його видачі і найменування установи, яка його видала. Копія цього документа долучається до справ органу місцевого самоврядування.

Формування справ (нарядів) здійснюється відповідно до Правил ведення нотаріального діловодства

Для вчинення нотаріальних дій посадові особи органів місцевого самоврядування ведуть:

- 1) Реєстр для вчинення нотаріальних дій органу місцевого самоврядування (форма 15 до Порядку);
- 2) Алфавітну книгу обліку заповітів (форма 16 до Порядку);
- 3) Книгу обліку заяв про вжиття заходів щодо охорони спадкового майна (форма 17 до Порядку).

Для вчинення дій, що є прирівняними до нотаріальних посадові особи органів місцевого самоврядування ведуть:

- 1) Реєстр для реєстрації заповітів і довіреностей, що прирівнюються до нотаріально посвідчених (Додаток 1 до наказу Міністерства юстиції України 31.10.2006 № 83/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 11.12.2008 № 2147/5) (фактично тут реєструються лише довіреності).

1.1.11. Видача дублікатів

У разі втрати або зіпсування заповіту, посвідченого посадовою особою органу місцевого самоврядування, за письмовою заявою заповідача видається дублікат втраченого (зіпсованого) заповіту згідно з порядком, передбаченим у статті 53 Закону.

Дублікат заповіту може бути виданий вказаним у заповіті спадкоємцям лише після подачі ними свідоцтва про смерть заповідача. У разі смерті спадкоємців, які були вказані в заповіті, дублікат може бути виданий їх спадкоємцям після пред'явлення ними свідоцтв про смерть заповідача і

померлого спадкоємця. Дублікат заповіту повинен містити весь текст посвідченого документа.

На дублікаті заповіту робиться **відмітка про те, що він має силу оригіналу**, і вчиняється посвідчувальний напис. Крім того, про видачу дубліката посадова особа органу місцевого самоврядування робить відмітку на примірнику документа, який зберігається в наряді (справі) органу місцевого самоврядування, із зазначенням дати, підпису посадової особи, яка видала дублікат документа, та прикладенням печатки органу місцевого самоврядування.

1.1.12. Дотримання законодавства при вчиненні нотаріальних дій

Посадові особи органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, у разі виявлення при вчиненні нотаріальних дій порушень законодавства негайно повідомляють про це відповідні правоохоронні органи для вжиття необхідних заходів.

Якщо справжність поданого документа викликає сумнів, посадові особи органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, мають право залишити цей документ і надіслати його до експертної установи (експерта) для проведення експертизи, оплата якої здійснюється в установленому законом порядку.

У разі виявлення посадовою особою органу місцевого самоврядування, яка вчиняє нотаріальну дію, що нею допущено помилку при вчиненні нотаріальної дії або що вчинена нотаріальна дія не відповідає законодавству, посадова особа органу місцевого самоврядування зобов'язана повідомити про це осіб, стосовно яких вчинено нотаріальну дію, для вжиття заходів щодо скасування зазначеної нотаріальної дії відповідно до законодавства.

1.1.13. Відмова у вчиненні нотаріальної дії.

Порядок та перелік підстав відмови посадовою особою органу місцевого самоврядування у вчиненні нотаріальної дії визначено статтею 49 Закону.

Посадова особа, яка вчиняє нотаріальні дії, відмовляє у вчиненні нотаріальної дії, якщо:

- 1) вчинення такої дії суперечить законодавству України;
- 2) не подано відомості (інформацію) та документи, необхідні для вчинення нотаріальної дії;
- 3) дія підлягає вчиненню іншим нотаріусом або посадовою особою, яка вчиняє нотаріальні дії;
- 4) є сумніви у тому, що фізична особа, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, усвідомлює значення, зміст, правові наслідки цієї дії або ця особа діє під впливом насильства;
- 5) з проханням про вчинення нотаріальної дії звернулася особа, яка в установленому порядку визнана недієздатною, або уповноважений представник не має необхідних повноважень;
- 6) правочин, що укладається від імені юридичної особи, суперечить цілям, зазначеним у їх статуті чи положенні, або виходить за межі їх діяльності;

7) особа, яка звернулася з проханням про вчинення нотаріальної дії, не внесла плату за її вчинення;

8) особа, яка звернулася з проханням про вчинення нотаріальної дії, не внесла встановлені законодавством платежі, пов'язані з її вчиненням;

9) в інших випадках, передбачених Законом.

Посадова особа, яка вчиняє нотаріальні дії, не приймає для вчинення нотаріальних дій документи, якщо вони не відповідають вимогам, встановленим у статті 47 Закону, або містять відомості, передбачені частиною третьою статті 47 Закону. Посадовій особі, яка вчиняє нотаріальні дії, забороняється безпідставно відмовляти у вчиненні нотаріальної дії. На вимогу особи, якій відмовлено у вчиненні нотаріальної дії, посадова особа, яка вчиняє нотаріальні дії, зобов'язані викласти причини відмови в письмовій формі і роз'яснити порядок її оскарження.

1.2. Правила вчинення окремих видів нотаріальних дій

1.2.1. Посвідчення заповітів

Правове визначення заповіту, як юридичного акту, надано в Книзі 6 Цивільного кодексу України (далі – ЦК) «Спадкове право». І перш ніж описувати порядок посвідчення заповіту, необхідно викласти основні положення цивільного законодавства з даного питання.

В статті 1233 ЦК визначено, **що заповітом є особисте розпорядження фізичної особи на випадок своєї смерті.**

Відповідно до статті 1234 ЦК право на заповіт має фізична особа з **повною цивільною дієздатністю.**

Право на заповіт здійснюється **особисто. Вчинення заповіту через представника не допускається.**

Згідно із статтею 1235 ЦК заповідач має право на призначення спадкоємців.

Заповідач може **призначити** у заповіті своїми спадкоємцями одну або кілька фізичних осіб, незалежно від наявності у нього з цими особами сімейних, родинних відносин, а також інших учасників цивільних відносин.

Заповідач може без зазначення причин **позбавити** права на спадкування будь-яку особу з числа спадкоємців за законом. У цьому разі ця особа не може одержати право на спадкування.

Заповідач **не може позбавити** права на спадкування осіб, які мають право на обов'язкову частку у спадщині. Чинність заповіту щодо осіб, які мають право на обов'язкову частку у спадщині, встановлюється на час відкриття спадщини.

У разі смерті особи, яка була позбавлена права на спадкування, до смерті заповідача, позбавлення її права на спадкування втрачає чинність. Діти (внуки) цієї особи мають право на спадкування на загальних підставах.

Відповідно до статті 1236 ЦК заповідач має право на визначення обсягу спадщини, що має спадкуватися за заповітом.

Заповідач має право охопити заповітом права та обов'язки, які йому належать на момент складення заповіту, а також ті права та обов'язки, які можуть йому належати у майбутньому.

Заповідач має право скласти заповіт щодо усієї спадщини або її частини.

Якщо заповідач розподілив між спадкоємцями у заповіті лише свої права, до спадкоємців, яких він призначив, переходить та частина його обов'язків, що є пропорційною до одержаних ними прав.

Чинність заповіту щодо складу спадщини встановлюється на момент відкриття спадщини (дату смерті спадкодавця).

Згідно із статтями 1237-1239 ЦК заповідач має право на заповідальний відказ.

Заповідач має право зробити у заповіті заповідальний відказ.

Відказоодержувачами можуть бути особи, які входять, а також ті, які не входять до числа спадкоємців за законом.

Предметом заповідального відказу може бути передання відказоодержувачеві у власність або за іншим речовим правом майнового права або речі, що входить або не входить до складу спадщини.

На спадкоємця, до якого переходить житловий будинок, квартира або інше рухоме або нерухоме майно, заповідач має право покласти обов'язок надати іншій особі право користування ними.

Право користування житловим будинком, квартирою або іншим рухомим або нерухомим майном зберігає чинність у разі наступної зміни їх власника.

Право користування житловим будинком, квартирою або іншим рухомим або нерухомим майном, одержане за заповідальним відказом, є таким, що не відчужується, не передається та не переходить до спадкоємців відказоодержувача.

Право користування житловим будинком, квартирою або іншою будівлею, надане відказоодержувачеві, не є підставою для проживання у них членів його сім'ї, якщо у заповіті не зазначено інше.

Спадкоємець, на якого заповідачем покладено заповідальний відказ, зобов'язаний виконати його лише у межах реальної вартості майна, яке перейшло до нього, з вирахуванням частки боргів спадкодавця, що припадають на це майно.

Відказоодержувач має право вимоги до спадкоємця з часу відкриття спадщини.

Заповідальний відказ втрачає чинність у разі смерті відказоодержувача, що сталася до відкриття спадщини.

Відповідно до статті 1240 ЦК заповідач має право на покладення на спадкоємця інших обов'язків:

- зобов'язати спадкоємця до вчинення певних дій немайнового характеру, зокрема щодо розпорядження особистими паперами, визначення місця і форми здійснення ритуалу поховання;

- заповідач може зобов'язати спадкоємця до вчинення певних дій, спрямованих на досягнення суспільно корисної мети.

Спадкодавець має право встановити у заповіті сервітут щодо земельної ділянки, інших природних ресурсів або іншого нерухомого майна для задоволення потреб інших осіб.

В статті 1241 закріплено характеристику обов'язкової частки у спадщині спадкодавця, яка охоплена заповітом.

При посвідченні заповіту посадовим особам, які вчиняють нотаріальні дії варто пам'ятати, **що такі категорії осіб, як:**

- малолітні,
- неповнолітні,
- повнолітні непрацездатні діти спадкодавця,
- непрацездатна вдова (вдівець) та
- непрацездатні батьки

спадкують, незалежно від змісту заповіту, половину частки, яка належала б кожному з них у разі спадкування за законом (обов'язкова частка).

Розмір обов'язкової частки у спадщині може бути зменшений судом з урахуванням відносин між цими спадкоємцями та спадкодавцем, а також інших обставин, які мають істотне значення.

До обов'язкової частки у спадщині зараховується вартість речей звичайної домашньої обстановки та вжитку, вартість заповідального відказу, встановленого на користь особи, яка має право на обов'язкову частку, а також вартість інших речей та майнових прав, які перейшли до неї як до спадкоємця.

Будь-які обмеження та обтяження, встановлені у заповіті для спадкоємця, який має право на обов'язкову частку у спадщині, дійсні лише щодо тієї частини спадщини, яка перевищує його обов'язкову частку.

А тому, при посвідченні заповіту необхідним є роз'яснення статті 1241 ЦК заповідачу.

Заповітам в Україні цивільним законодавством надано високого правового статусу, оскільки спадкування при наявності заповіту є пріоритетним. Так само законодавець дозволяє складення різних за змістом та видами заповітів, що максимально забезпечує реалізацію численних нестандартних життєвих ситуацій.

Розглянемо окремі види заповітів, які виокремлено з усієї їх сукупності Цивільним кодексом України.

Заповіт з умовою (стаття 1242 ЦК)

Заповідач може обумовити виникнення права на спадкування в особи, яка призначена у заповіті, наявністю певної умови, як пов'язаної, так і не пов'язаної з її поведінкою (наявність інших спадкоємців, проживання у певному місці, народження дитини, здобуття освіти тощо).

Умова, визначена у заповіті, має існувати на час відкриття спадщини.

Умова, визначена у заповіті, є нікчемною, якщо вона суперечить закону або моральним засадам суспільства.

Особа, призначена у заповіті, не має права вимагати визнання умови недійсною на тій підставі, що вона не знала про неї, або якщо настання умови від неї не залежало.

До посвідчення заповітів з умовою необхідно підходити дуже ретельно і виважено, виписувати умови грамотно та чітко, щоб у процедурі оформлення спадщини не виникло проблем, в тому числі з можливістю посадової особи органу місцевого самоврядування перевірити наявність умови саме на час відкриття спадщини (смерті спадкодавця).

Заповіт подружжя (стаття 1243 ЦК)

Подружжя має право скласти спільний заповіт щодо майна, яке належить йому **на праві спільної сумісної власності (необхідно перевіряти при посвідченні!!!)**.

У разі складення спільного заповіту частка у праві спільної сумісної власності після смерті одного з подружжя переходить до другого з подружжя, який його пережив. У разі смерті останнього право на спадкування мають особи, визначені подружжям у заповіті.

За життя дружини та чоловіка кожен з них має право відмовитися від спільного заповіту. Така відмова підлягає нотаріальному посвідченню.

У разі смерті одного з подружжя нотаріус накладає заборону відчуження майна, зазначеного у заповіті подружжя.

Дійсно чудову можливість посвідчення спільного заповіту передбачив законодавець для подружжя. Але на практиці з такими заповітами дуже часто виникають проблеми у того з подружжя, який залишився живим, оскільки відсутня процедура юридичного оформлення спадщини на ім'я пережившого з подружжя. І дуже часто різні життєві ситуації (необхідність стороннього догляду, дорогого лікування, переїзду в іншу місцевість, реконструкції, добудови, прибудови будинку тощо) змушують громадян шукати допомоги в суді. Тому дуже обдумано слід підходити до посвідчення заповітів подружжя, роз'яснювати громадянам можливі наслідки.

Заповіт з підпризначенням спадкоємця (стаття 1244 ЦК)

Заповідач має право призначити іншого спадкоємця на випадок, якщо спадкоємець, зазначений у заповіті, помре до відкриття спадщини, не прийме її або відмовиться від її прийняття чи буде усунений від права на спадкування, а також у разі відсутності умов, визначених у заповіті (стаття 1242 ЦК).

Спадкування частини спадщини, що не охоплена заповітом (стаття 1245 ЦК)

Частина спадщини, що не охоплена заповітом, спадкується спадкоємцями за законом на загальних підставах. До числа цих спадкоємців входять також спадкоємці за законом, яким інша частина спадщини була передана за заповітом.

Загальні вимоги до форми заповіту (стаття 1247 ЦК)

Заповіт складається у **письмовій** формі, із зазначенням **місця та часу його складення**.

Заповіт має бути **особисто підписаний** заповідачем.

Якщо особа не може особисто підписати заповіт, він підписується відповідно до частини четвертої статті 207 ЦК.

Заповіти мають бути посвідчені нотаріусом або іншими посадовими, службовими особами, визначеними у статтях 1251-1252 ЦК, підлягають

державній реєстрації у Спадковому реєстрі в порядку затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Якщо у населеному пункті немає нотаріуса, заповіт, **крім секретного**, може бути посвідчений уповноваженою на це посадовою особою відповідного органу місцевого самоврядування.

Посвідчення заповіту при свідках (стаття 1248 ЦК)

На бажання заповідача його заповіт може бути посвідчений при свідках.

У випадках, встановлених абзацом 3 частини 3 статті 1248 ЦК (**якщо заповідач через фізичні вади не може сам прочитати заповіт**) і статтею 1252 ЦК, присутність не менш як двох свідків при посвідченні заповіту є **обов'язковою**.

Свідками можуть бути лише особи з повною цивільною дієздатністю.

Свідками не можуть бути:

- 1) нотаріус або інша посадова, службова особа, яка посвідчує заповіт;
- 2) спадкоємці за заповітом;
- 3) члени сім'ї та близькі родичі спадкоємців за заповітом;
- 4) особи, які не можуть прочитати або підписати заповіт.

Свідки, при яких посвідчено заповіт, **зчитують його вголос та ставлять свої підписи на ньому**.

У текст заповіту заносяться **відомості про особу свідків**.

Право заповідача на скасування та зміну заповіту (стаття 1254 ЦК)

Заповідач має право у будь-який час скасувати заповіт.

Заповідач має право у будь-який час скласти новий заповіт. Заповіт, який було складено пізніше, скасовує попередній заповіт повністю або у тій частині, в якій він йому суперечить.

Кожний новий заповіт скасовує попередній і не відновлює заповіту, який заповідач склав перед ним.

Якщо новий заповіт, складений заповідачем, був визнаний недійсним, чинність попереднього заповіту не відновлюється, крім випадків, встановлених статтями 225 і 231 ЦК.

Заповідач має право у будь-який час внести до заповіту зміни.

Скасування заповіту, внесення до нього змін провадяться заповідачем особисто.

Скасування заповіту, внесення до нього змін провадяться у порядку, встановленому ЦК для посвідчення заповіту і підлягають державній реєстрації у Спадковому реєстрі в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Таємниця заповіту (стаття 1255 ЦК)

Посадова особа, яка посвідчує заповіт, свідки, а також фізична особа, яка підписує заповіт замість заповідача, не мають права до відкриття спадщини розголошувати відомості щодо факту складення заповіту, його змісту, скасування або зміни заповіту.

Недійсність заповіту (стаття 1257 ЦК)

Заповіт, складений особою, яка не мала на це права, а також заповіт, складений з порушенням вимог щодо його форми та посвідчення, є нікчемним.

За позовом заінтересованої особи суд визнає заповіт недійсним, якщо буде встановлено, що волевиявлення заповідача не було вільним і не відповідає його волі.

Недійсність окремого розпорядження, що міститься у заповіті, не має наслідком недійсності іншої його частини.

У разі недійсності заповіту спадкоємець, який за цим заповітом був позбавлений права на спадкування, одержує право на спадкування за законом на загальних підставах.

Відповідно до статті 56 Закону посадові особи, які вчиняють нотаріальні дії, посвідчують заповіти дієздатних громадян, складені відповідно до вимог законодавства України і особисто подані ними посадовій особі, яка вчиняє нотаріальні дії, а також забезпечують державну реєстрацію заповітів у Спадковому реєстрі відповідно до порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України.

В Порядку в більш конкретно визначено порядок посвідчення таких заповітів.

Так, знову ж зазначено, що посвідчення заповіту через представника, а також одного заповіту від імені кількох осіб не допускається.

Вказано, що при посвідченні заповіту від заповідача не вимагається подання доказів, які підтверджують його право на майно, що заповідається.

Заповіти подаються посадовій особі органу місцевого самоврядування не менше ніж у двох примірниках, один з яких залишається у справах органу місцевого самоврядування.

Посадові особи органів місцевого самоврядування зобов'язані роз'яснити громадянам зміст і значення поданих ними проектів заповітів і перевірити, чи відповідає їх зміст вимогам закону.

При посвідченні заповіту посадова особа органу місцевого самоврядування встановлює особу заповідача та визначає обсяг його цивільної дієздатності.

Посадова особа органу місцевого самоврядування посвідчує заповіти дієздатних громадян, складені відповідно до вимог статей 1247, 1251 ЦК і особисто подані ними посадовій особі органу місцевого самоврядування. Посвідчення заповітів через представників, а також заповіту від імені кількох осіб (крім подружжя) не допускається.

Заповіт має бути складений у письмовій формі, із зазначенням місця і часу складення заповіту, дати та місця народження заповідача та підписаний особисто заповідачем.

Посадова особа органу місцевого самоврядування посвідчує заповіт, який написаний заповідачем власноручно або за допомогою загальноприйнятих технічних засобів.

Посадова особа органу місцевого самоврядування може на прохання особи записати заповіт з її слів власноручно або за допомогою загальноприйнятих технічних засобів. У цьому разі заповіт має бути прочитаний уголос та підписаний заповідачем, про що ним зазначається у заповіті перед його підписом.

(Наприклад: «Заповіт мною прочитано вголос та підписано власноручно.

підпис Іванов Іван Іванович»)

Якщо заповідач через фізичні вади не може сам прочитати заповіт, посвідчення заповіту має відбуватися в присутності не менш як двох свідків.

Свідками можуть бути лише особи з повною цивільною дієздатністю.

Свідками не можуть бути посадова особа органу місцевого самоврядування, яка посвідчує заповіт, спадкоємці за заповітом, члени сім'ї та близькі родичі спадкоємців за заповітом, особи, які не можуть прочитати або підписати заповіт.

Текст заповіту має містити відомості про особи свідків, а саме: прізвище, ім'я, по батькові кожного з них, дату народження, місце проживання, реквізити паспорта чи іншого документа, на підставі якого було встановлено особу свідка. Свідки, при яких посвідчено заповіт, зачитують його вголос та ставлять свої підписи на ньому. Якщо заповідач унаслідок фізичної вади, хвороби не може власноручно підписати заповіт, за дорученням заповідача він може бути підписаний іншим громадянином за правилами, викладеними у пункті 2.6 розділу II Порядку.

Особа, на користь якої заповідається майно, не має права підписувати його за заповідача.

При посвідченні заповіту від заповідача не вимагається подання доказів, які підтверджують його право на майно, що заповідається, крім випадків посвідчення заповіту подружжя. У разі посвідчення такого заповіту посадова особа органу місцевого самоврядування зобов'язана перевірити належність заповідачам майна на праві спільної сумісної власності. Копія документа долучається до примірника заповіту.

Посадова особа органу місцевого самоврядування перевіряє, чи не містить заповіт розпоряджень, що суперечать чинному законодавству.

Заповіт повинен бути складений так, щоб розпорядження заповідача не викликало неясностей чи суперечок після відкриття спадщини.

Посадова особа органу місцевого самоврядування при посвідченні заповіту зобов'язана роз'яснити заповідачу зміст статей 1241, 1307 ЦК, про що зазначається у тексті заповіту.

За заповітом майно може бути заповідане тільки у власність. Проте заповідач може покласти на спадкоємця, до якого переходить, зокрема, жилий будинок, зобов'язання надати іншій особі право довічного користування цим будинком або певною його частиною (стаття 1242 ЦК).

Заповідач може покласти на спадкоємця за заповітом виконання будь-якого зобов'язання (заповідальний відказ) на користь однієї або кількох осіб (відказоодержувачів) з додержанням вимог статей 1237, 1238 ЦК. Відказоодержувачами можуть бути будь-які особи незалежно від того, чи входять вони до кола спадкоємців за законом.

До заповіту можуть бути включені розпорядження немайнового характеру (про порядок проведення захоронення заповідача, бажання призначити

підкування над неповнолітнім, виконання дій, спрямованих на здійснення певної загальнокорисної мети тощо).

Заповідач може на випадок, якщо вказаний у заповіті спадкоємець помре до відкриття спадщини, не прийме її або відмовиться від її прийняття чи буде усунений від права на спадкування, а також у разі відсутності умов, визначених у заповіті, підпризначити іншого спадкоємця (підпризначення спадкоємця – стаття 1244 ЦК).

Заповіти, посвідчені посадовими особами органів місцевого самоврядування, записуються до Алфавітної книги обліку заповітів (Додаток 16 до Порядку).

1.2.2. Скасування заповіту

Заповідач може в будь-який час скасувати заповіт, подавши про це заяву до відповідного органу місцевого самоврядування.

У випадку одержання посадовою особою органу місцевого самоврядування заяви про скасування заповіту, так само як і одержання нового заповіту, який відмінняє чи змінює раніше посвідчений заповіт, посадова особа органу місцевого самоврядування робить про це відмітку в реєстрі для реєстрації нотаріальних дій, в алфавітній книзі обліку заповітів і відповідний напис на примірнику заповіту, який зберігається у справах органу місцевого самоврядування.

Якщо заповідач подасть примірник заповіту, який знаходиться у нього, то відповідний напис про скасування заповіту робиться і на цьому примірнику, після чого він разом із заявою (якщо заповіт скасовано заявою) приєднується до примірника, який зберігається у справах органу місцевого самоврядування. Справжність підпису на заяві про скасування чи зміну заповіту повинна бути нотаріально засвідченою.

Відомості про посвідчення посадовими особами органів місцевого самоврядування заповітів та інформація про їх скасування, зміну або видачу дублікату підлягають обов'язковому внесенню до Спадкового реєстру у порядку, встановленому постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 491 «Про затвердження Порядку державної реєстрації заповітів і спадкових договорів у Спадковому реєстрі».

У статті 57 Закону також визначено, що посадова особа органу місцевого самоврядування при одержанні заяви про скасування чи зміну заповіту, а також при наявності нового заповіту, який скасовує чи змінює раніше складений заповіт, **робить про це відмітку на примірнику заповіту, що зберігається у виконавчому комітеті сільської, селищної, міської Ради народних депутатів, та в реєстрі для реєстрації нотаріальних дій і забезпечує державну реєстрацію нового заповіту, змін до заповіту, скасування заповіту у Спадковому реєстрі відповідно до порядку, затвердженого Кабінетом Міністрів України. Справжність підпису на заяві про скасування чи зміну заповіту повинна бути нотаріально засвідчена.**

Посадова особа органу місцевого самоврядування, якій в ході посвідчення заповіту стало відомо про наявність раніше складеного заповіту, повідомляє про вчинену нотаріальну дію виконавчий комітет сільської, селищної, міської Ради народних депутатів, де зберігається примірник раніше посвідченого заповіту. Викладене стосується і державного нотаріуса, який одержав на зберігання заповіт, посвідчений однією із посадових осіб, перелічених у статті 40 Закону.

1.2.3. Вжиття заходів щодо охорони спадкового майна

У населених пунктах, де немає нотаріуса, посадова особа органу місцевого самоврядування, яка вчиняє нотаріальні дії, вживає заходів щодо охорони спадкового майна, коли це потрібно в інтересах спадкоємців, відказоодержувачів, кредиторів або держави. Ці заходи вживаються ними безпосередньо або на підставі доручення нотаріуса за місцезнаходженням майна.

За повідомленням громадян, установ, підприємств або організацій заходи щодо охорони спадкового майна можуть вживатися також посадовими особами органу місцевого самоврядування за місцезнаходженням цього майна з повідомленням про вжиті заходи нотаріуса за місцем відкриття спадщини.

Зазначимо, що місцем відкриття спадщини є останнє місце проживання спадкодавця, а якщо воно невідоме, – місцезнаходження майна або його основної частини. Після смерті військовослужбовців строкової служби, а також осіб, які навчалися в навчальних закладах, розташованих поза постійним місцем їх проживання, місцем відкриття спадщини визнається те місце, де вони постійно проживали до призову на строкову військову службу або до вступу до відповідного навчального закладу.

Повідомлення громадян, підприємств, установ і організацій та доручення нотаріусів і посадових осіб органу місцевого самоврядування про вжиття заходів щодо охорони спадкового майна реєструються в книзі обліку заяв про вжиття заходів щодо охорони спадкового майна (додаток 17).

Заходи щодо охорони спадкового майна посадовою особою органу місцевого самоврядування вживаються не пізніше наступного дня з дати надходження заяви або доручення про наявність спадкового майна, яке потребує охорони.

Посадова особа органу місцевого самоврядування, яка одержала від спадкоємців повідомлення про відкриття спадщини, зобов'язана повідомити про це тих спадкоємців, місце проживання або роботи яких їй відоме.

Для охорони спадкового майна посадова особа органу місцевого самоврядування проводить опис майна, призначає його охоронця та передає майно йому на зберігання.

Опис спадкового майна проводиться за участю заінтересованих осіб, якщо вони того бажають, і не менше ніж двох свідків. В акті опису повинні бути зазначені: дата надходження заяви (повідомлення) про вжиття заходів щодо охорони спадкового майна; дата проведення опису; прізвище, ім'я, по

батькові і місце проживання осіб, які беруть участь в описі; прізвище, ім'я, по батькові спадкодавця; дата його смерті і місцезнаходження майна, що описується; чи було опечатано приміщення до прибуття посадової особи органу місцевого самоврядування і ким; чи не була порушена пломба або печатка; докладна характеристика (назва, розмір, номер, рік випуску, колір, сорт тощо) кожного з перерахованих у ньому предметів та процент зносу.

З метою проведення оцінки майна спадкоємці мають право запросити спеціаліста – експерта або оцінювача. Оплата праці спеціалістів (експертів, оцінювачів) здійснюється спадкоємцями. На кожній сторінці акта підводиться підсумок кількості речей (предметів) та їх вартості, а після закінчення опису - загальний підсумок кількості речей (предметів) та їх вартості. До акта опису включається все майно, яке знаходиться в будинку (квартирі) померлого. Заяви сусідів та інших осіб про належність їм окремих речей заносяться до акта опису, а заінтересованим особам роз'яснюється порядок звернення до суду з позовом про виключення цього майна з акта опису. Якщо проведення опису переривається або продовжується кілька днів, приміщення кожного разу опечатується посадовою особою органу місцевого самоврядування. В акті опису робиться запис про причини і час припинення опису та його відновлення, а також про стан пломб і печаток при наступному розпечатуванні приміщення. У кінці акта зазначаються прізвище, ім'я, по батькові, рік народження охоронця, якому передано на зберігання майно, найменування документа, який посвідчує його особу, номер, дата видачі, найменування установи, що видала документ, місце проживання цієї особи.

Акт опису складається не менше ніж у трьох примірниках. Усі примірники підписуються посадовою особою органу місцевого самоврядування, заінтересованими особами, свідками та охоронцем, якому передано на зберігання спадкове майно. Один примірник акта видається охоронцю спадкового майна, інші примірники передаються до нотаріальної контори за місцем відкриття спадщини та долучаються до спадкової справи.

Якщо вжити заходів щодо охорони спадкового майна неможливо (спадкоємці або інші особи, які проживали із спадкодавцем, не пред'являють майно для опису, майно вивезене тощо), посадова особа органу місцевого самоврядування складає акт і повідомляє про це заінтересованих осіб, а в передбачених законодавством випадках - фінансовий орган або прокурора.

Якщо під час опису спадкового майна виявляться речі, які у зв'язку із зносом не мають жодної цінності, посадова особа органу місцевого самоврядування за згодою спадкоємців або фінансового органу, якщо опис проводиться без участі спадкоємців, не включає до акта опису ці речі, а за окремим описом передає їх для знищення або на заготівельну базу утильсировини.

Якщо серед спадкового майна виявляться продукти харчування, посадова особа органу місцевого самоврядування передає їх спадкоємцям. Якщо опис проводиться без участі спадкоємців, продукти довгострокового терміну зберігання передаються відповідним організаціям для реалізації. Передавання проводиться за окремим актом, який підписує, крім посадової

особи органу місцевого самоврядування та свідків, спадкоємець або представник тієї організації, якій передані продукти.

Грошові суми та цінні папери, які залишилися після померлого, на прохання спадкоємців чи інших заінтересованих осіб за окремим описом здаються не пізніше наступного після проведення опису дня на депозит нотаріуса, де перебувають до видачі спадкоємцям або передачі відповідному фінансовому органу у разі визнання спадщини відумерлою та переходу майна у власність територіальної громади. Срібло і монетарні метали (золото та метали іридієво-платинової групи) в будь-якому вигляді та стані, іноземна валюта і виражені в іноземній валюті або монетарних металах платіжні документи та інші цінні папери (акції, облігації, купони до них, векселі (тратти), боргові розписки, акредитиви, чеки, банківські накази, депозитні сертифікати), вироби із срібла і монетарних металів, дорогоцінних каменів, а також дорогоцінне каміння і перли на прохання спадкоємців чи інших заінтересованих осіб здаються на зберігання до відповідної банківської установи не пізніше наступного дня після проведення опису. Зберігання спадкового майна у депозиті нотаріуса чи у банку здійснюється за рахунок спадкоємців або інших заінтересованих осіб.

Якщо у складі описаного майна виявляться цінні рукописи, літературні праці, листи, що мають історичне або наукове значення, ці документи за окремим описом здаються на відповідальне зберігання спадкоємцям чи іншим особам або відповідним установам (інституту, музею тощо). За неможливості передати перераховане вище майно на відповідальне зберігання посадова особа органу місцевого самоврядування опечатує документи або сховище з документами. Виявлені у складі майна померлого вибухові речовини і засоби вибуху, боєприпаси, зброя, спеціальні засоби самооборони, заряджені речовинами сльозоточивої та дратівливої дії (газові пістолети, револьвери і патрони до них), передаються органу внутрішніх справ за окремим описом. При виявленні у складі спадкового майна об'єктів, які перебувають на державному обліку як пам'ятники історії і культури, посадова особа органу місцевого самоврядування повідомляє про це відповідні органи охорони пам'яток історії та культури.

У разі виключення спадкового майна з акта опису на останньому робиться спеціальний напис, у якому за підписом посадової особи органу місцевого самоврядування, а також інших осіб, що підписали акт опису, дається перелік вилучених предметів. Цей напис скріплюється печаткою органу місцевого самоврядування. Якщо у складі спадщини є майно, що потребує утримання, догляду, учинення інших фактичних чи юридичних дій для підтримання його в належному стані, посадова особа органу місцевого самоврядування у разі відсутності спадкоємців або виконавця заповіту на підставі заяви заінтересованої особи після пред'явлення свідоцтва про смерть спадкодавця укладає договір на управління спадщиною. Охорона спадкового майна триває до прийняття спадщини всіма спадкоємцями, а якщо її не прийнято - до закінчення строку, установленого цивільним законодавством України для прийняття спадщини. Заходи щодо охорони спадкового майна припиняє посадова особа органу місцевого

самоврядування, яка вживала їх. Якщо місце відкриття спадщини і місце вжиття заходів щодо охорони спадкового майна різні, про припинення охорони спадкового майна попередньо повідомляється нотаріус за місцем відкриття спадщини. Акт опису спадкового майна та окремі описи, які складаються під час вжиття заходів щодо охорони спадкового майна, після їх підписання реєструються в реєстрі для реєстрації нотаріальних дій під окремими номерами. Якщо опис спадкового майна проводився декілька днів, датою вчинення нотаріальної дії є останній день проведення опису.

1.2.4. Засвідчення вірності копій (фотокопій) документів і виписок з них

Дане питання врегульовано в статтях 75, 76, 77 Закону, а також в пунктах 3.1-3.4. Порядку.

Посадові особи органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, засвідчують **вірність копій документів**, виданих юридичними особами, за умови, що ці документи не суперечать законові, мають юридичне значення і засвідчення вірності їх копій не заборонено законом.

Вірність копії документа, виданого фізичною особою, засвідчується у тих випадках, коли справжність підпису фізичної особи на оригіналі цього документа засвідчена нотаріусом або посадовою особою органу місцевого самоврядування чи підприємством, установою, організацією за місцем роботи, навчання, проживання або лікування громадянина.

Вірність копії з копії документа може бути засвідчена посадовою особою органу місцевого самоврядування, якщо вірність копії засвідчена в нотаріальному порядку або якщо ця копія видана юридичною особою, що видала оригінал документа. В останньому випадку копія документа повинна бути викладена на бланку юридичної особи з прикладенням печатки і з відміткою про те, що оригінал документа знаходиться в справах юридичної особи, яка видала документ.

Вірність виписки засвідчується за цими ж правилами і у разі, коли її зроблено з документа, в якому міститься рішення кількох, не пов'язаних між собою питань. Виписка повинна відтворювати повний текст частини документа з певного питання.

1.2.5. Засвідчення справжності підпису на документах

Посадова особа органу місцевого самоврядування засвідчує справжність підпису на документах, зміст яких не суперечить законові і які не мають характеру угод та не містять у собі відомостей, що порочать честь і гідність людини.

(Наприклад: не можна засвідчувати справжність підпису на договорах позики, оренди, заявах, які містять інформацію, що порочить честь і гідність людини тощо)

На заповіті може бути засвідчена справжність підпису особи, що підписалась за іншу особу, яка не могла це зробити власноручно внаслідок фізичної вади, хвороби або з інших поважних причин. У цьому випадку

посадова особа органу місцевого самоврядування встановлює особу як того, хто підписався, так і того, за кого ця особа підписалася.

Посадова особа органу місцевого самоврядування, засвідчуючи справжність підпису, не посвідчує факти, викладені в документі, а лише підтверджує, що підпис зроблено певною особою.

Посадова особа органу місцевого самоврядування не може засвідчувати справжність підпису громадянина на документі, в якому стверджуються обставини, право посвідчення яких належить лише відповідному державному органу (дата народження, смерті, укладення шлюбу, наявність хвороби, інвалідності, право власності на майно тощо).

II. Вчинення посадовими особами органів місцевого самоврядування дій, що прирівнюються до нотаріально посвідчених: посвідчення довіреностей

2.1. Загальні положення про представництво та довіреність

Для розгляду даного питання необхідно нагадати, що відповідно до статті 237 ЦК **представництвом** є правовідношення, в якому одна сторона (представник) зобов'язана або має право вчинити правочин від імені другої сторони, яку вона представляє.

Не є представником особа, яка хоч і діє в чужих інтересах, але від власного імені, а також особа, уповноважена на ведення переговорів щодо можливих у майбутньому правочинів.

Правочини, які може вчиняти представник (стаття 238 ЦК)

1. Представник може бути уповноважений на вчинення лише тих правочинів, право на вчинення яких має особа, яку він представляє.

2. Представник не може вчиняти правочин, який відповідно до його змісту може бути вчинений лише особисто тією особою, яку він представляє.

3. Представник не може вчиняти правочин від імені особи, яку він представляє, **у своїх інтересах або в інтересах іншої особи, представником якої він одночасно є**, за винятком комерційного представництва, а також щодо інших осіб, встановлених законом.

Правові наслідки вчинення правочину представником (стаття 239 ЦК)

Правочин, вчинений представником, створює, змінює, припиняє цивільні права та обов'язки особи, яку він представляє.

Представництво за довіреністю (стаття 244 ЦК)

Представництво, яке ґрунтується на договорі, може здійснюватися за довіреністю.

Представництво за довіреністю може ґрунтуватися на акті органу юридичної особи.

Довіреністю є письмовий документ, що видається однією особою іншій особі для представництва перед третіми особами. Довіреність на вчинення правочину представником може бути надана особою, яку представляють (довірителем), безпосередньо третій особі.

Форма довіреності (стаття 245 ЦК)

Форма довіреності повинна відповідати формі, в якій відповідно до закону має вчинятися правочин.

Довіреність особи, яка проживає у населеному пункті, де немає нотаріусів, може бути посвідчена уповноваженою на це посадовою особою органу місцевого самоврядування, КРІМ довіреностей на право розпорядження нерухомим майном, довіреностей на управління і розпорядження корпоративними правами та довіреностей на користування і розпорядження транспортними засобами.

Довіреності, посвідчені зазначеними посадовими особами, прирівнюються до нотаріально посвідчених.

Довіреність юридичної особи (стаття 246 ЦК)

Довіреність від імені юридичної особи видається її органом або іншою особою, уповноваженою на це її установчими документами, та скріплюється печаткою цієї юридичної особи.

Строк довіреності (стаття 247 ЦК)

Строк довіреності встановлюється у довіреності. Якщо строк довіреності не встановлений, вона зберігає чинність до припинення її дії.

Довіреність, у якій не вказана дата її вчинення, є нікчемною, а тому в довіреності обов'язково має зазначатися дата її видачі.

Припинення представництва за довіреністю (стаття 248 ЦК)

Представництво за довіреністю припиняється у разі:

- 1) закінчення строку довіреності;
- 2) скасування довіреності особою, яка її видала;
- 3) відмови представника від вчинення дій, що були визначені довіреністю;
- 4) припинення юридичної особи, яка видала довіреність;
- 5) припинення юридичної особи, якій видана довіреність;
- 6) смерті особи, яка видала довіреність, оголошення її померлою, визнання її недієздатною або безвісно відсутньою, обмеження її цивільної дієздатності.

У разі смерті особи, яка видала довіреність, представник зберігає своє повноваження за довіреністю для ведення невідкладних справ або таких дій, невиконання яких може призвести до виникнення збитків;

- 7) смерті особи, якій видана довіреність, оголошення її померлою, визнання її недієздатною або безвісно відсутньою, обмеження її цивільної дієздатності.

З припиненням представництва за довіреністю втрачає чинність передоручення.

У разі припинення представництва за довіреністю представник зобов'язаний негайно повернути довіреність.

Скасування довіреності (стаття 249 ЦК)

Особа, яка видала довіреність, за винятком безвідкличної довіреності, може в будь-який час скасувати довіреність або передоручення. Відмова від цього права є нікчемною.

Особа, яка видала довіреність і згодом скасувала її, повинна негайно повідомити про це представника, а також відомих їй третіх осіб, для представництва перед якими була видана довіреність.

Права та обов'язки щодо третіх осіб, що виникли внаслідок вчинення правочину представником до того, як він довідався або міг довідатися про скасування довіреності, зберігають чинність для особи, яка видала довіреність, та її правонаступників. Це правило не застосовується, якщо третя особа знала або могла знати, що дія довіреності припинилася.

Відмова представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю (стаття 250 ЦК)

Представник має право відмовитися від вчинення дій, які були визначені довіреністю.

Представник зобов'язаний негайно повідомити особу, яку він представляє, про відмову від вчинення дій, які були визначені довіреністю.

Представник не може відмовитися від вчинення дій, які були визначені довіреністю, якщо ці дії були невідкладними або такими, що спрямовані на запобігання завданню збитків особі, яку він представляє, чи іншим особам.

Представник відповідає перед особою, яка видала довіреність, за завдані їй збитки у разі недодержання ним вимог, встановлених частинами другою та третьою цієї статті.

2.2. Порядок посвідчення посадовими особами органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії, довіреностей, що прирівнюються до нотаріально посвідчених.

Відповідно до статті 58 Закону посадові особи, які вчиняють нотаріальні дії, – посвідчують довіреності, складені від імені однієї або кількох осіб, на ім'я однієї особи або кількох осіб.

Довіреності, які посвідчуються посадовими особами органів місцевого самоврядування, що вчиняють нотаріальні дії, – **прирівнюються до нотаріально посвідчених.**

Порядок видачі та посвідчення таких довіреностей регулюється Цивільним кодексом України (статтями 237-250, 1000-1010), Законом (статтями 40, 58), Порядком посвідчення заповітів і довіреностей, що прирівнюються до нотаріально посвідчених, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 15 червня 1994 р. № 419 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 6 липня 2006 р. № 940 (далі по розділу – Порядок).

У тексті довіреності, відповідно до Порядку зазначаються місце і дата її складення (підписання), прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання особи, яку представляють, у разі потреби – посада, яку вона займає, а також прізвище, ім'я, по батькові адвоката, номер і дата видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, організаційна форма здійснення адвокатської діяльності.

Пункт 27 Порядку визначає, що батьки (усиновлювачі) є законними представниками своїх малолітніх та неповнолітніх дітей. Опікун є законним представником малолітньої особи та фізичної особи, визнаної недієздатною.

Фізична особа віком від 14 до 18 років (неповнолітня особа) відповідно до статті 32 ЦК має право:

1) самостійно розпоряджатися своїм заробітком, стипендією або іншими доходами;

2) самостійно здійснювати права на результати інтелектуальної, творчої діяльності, що охороняються законом;

3) бути учасником (засновником) юридичних осіб, якщо це не заборонено законом або установчими документами юридичної особи;

4) самостійно укладати договір банківського вкладу (банківського рахунка) та розпоряджатися вкладом, внесеним нею на своє ім'я (коштами на рахунку).

Неповнолітня особа вчиняє правочини **за згодою батьків (усиновлювачів) або піклувальників і органу опіки та піклування.**

У разі неможливості отримання згоди одного з батьків на підписання неповнолітньою особою довіреності (якщо відомості про батька дитини при реєстрації народження записані за вказівкою матері, що підтверджується відповідною довідкою чи копією актового запису про народження, у разі смерті одного з батьків, що підтверджується свідоцтвом чи копією актового запису про смерть, у разі визнання одного з батьків безвісно відсутнім чи померлим, у разі ухвалення рішення суду про позбавлення батьківських прав) довіреність підписується за згодою того з батьків, з ким дитина проживає. Про обставини, що свідчать про неможливість отримання згоди одного з батьків, зазначається в тексті довіреності.

Довіреності фізичних осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, можуть бути посвідчені за згодою піклувальника.

Посадова, службова особа не приймає для посвідчення довіреність, що укладається представником батьків (усиновлювачів) малолітньої дитини або одного з них.

Фізична особа, на ім'я якої видається довіреність, не може підписувати її за особу, що видає довіреність.

Посадові особи при посвідченні довіреностей зобов'язані зберігати нотаріальну таємницю та не розголошувати відомості, отримані під час їх посвідчення.

Обов'язок дотримання нотаріальної таємниці поширюється на осіб, яким про посвідчення заповіту та довіреності стало відомо у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків чи іншої роботи, на осіб, залучених для їх посвідчення як свідків, та на інших осіб, яким стали відомі відомості, що становлять предмет нотаріальної таємниці.

Особи, винні в порушенні нотаріальної таємниці, несуть відповідальність у порядку, встановленому законом.

Посадові особи:

1) роз'яснюють фізичним особам, від імені яких посвідчуються довіреності, їх права і обов'язки, попереджають про наслідки їх посвідчення для того, щоб юридична необізнаність не могла бути використана їм на шкоду;

2) перевіряють відповідність посвідчуваних заповітів і довіреностей вимогам закону;

2-1) встановлюють дійсні наміри особи (правильне розуміння нею значення, умов правочину та його правових наслідків), що звернулася за посвідченням довіреності, до її посвідчення, а також відсутність у неї будь-яких заперечень щодо кожної з умов правочину;

3) попереджають про правові наслідки посвідчення заповітів і довіреностей;

4) роз'яснюють порядок скасування та складення скасування довіреностей;

5) складають у разі потреби проекти заповітів чи довіреностей на усне прохання фізичних осіб;

6) посвідчують довіреності на усне прохання фізичних осіб.

Посадові особи з'ясовують обсяг цивільної дієздатності фізичних осіб, які звернулися за посвідченням довіреностей, виходячи з того, що цивільною дієздатністю фізичної особи визнається її здатність своїми діями набувати для себе цивільних прав і самостійно їх здійснювати, а також здатність своїми діями створювати для себе цивільні обов'язки, самостійно їх виконувати та нести відповідальність у разі їх невиконання.

Повну цивільну дієздатність має фізична особа, що досягла 18-річного віку (повноліття).

Повна цивільна дієздатність може бути надана фізичній особі, що досягла 16-річного віку і працює за трудовим договором, фізичній особі, яка займається підприємницькою діяльністю, а також неповнолітній особі, що записана матір'ю або батьком дитини. У разі реєстрації шлюбу до досягнення повноліття фізична особа набуває повної цивільної дієздатності з моменту реєстрації шлюбу.

На підтвердження набуття неповнолітньою особою повної цивільної дієздатності посадовій особі подаються відповідні документи (трудовий договір, виписка з наказу про призначення на посаду, свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи - підприємця, свідоцтво про шлюб, свідоцтво про народження дитини тощо).

У разі припинення шлюбу до досягнення фізичною особою повноліття, припинення дії трудового договору або припинення фізичною особою провадження підприємницької діяльності набута нею повна цивільна дієздатність **зберігається**.

Визначення обсягу цивільної дієздатності фізичної особи здійснюється за паспортом або іншими документами, передбаченими пунктом 6 цього Порядку (крім посвідчення водія, особи моряка, інваліда чи учасника Великої Вітчизняної війни, посвідчення, виданого за місцем роботи фізичної особи), які унеможливають виникнення будь-яких сумнівів щодо обсягу цивільної дієздатності фізичної особи, що звернулася за посвідченням довіреності.

Посадова особа має право відмовити у посвідченні заповіту чи довіреності у разі набрання законної сили рішенням суду про визнання недієздатною або обмежено дієздатною фізичної особи, що звернулася за таким посвідченням.

Посадові встановлюють особу, що звернулася за посвідченням заповіту чи довіреності, та перевіряють її цивільну дієздатність.

Встановлення особи здійснюється:

громадянина України – за паспортом громадянина України, паспортом громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичним чи службовим паспортом, тимчасовим посвідченням громадянина України, виданим у зв'язку із втратою паспорта, тимчасовим посвідченням громадянина України, виданим у зв'язку з набуттям громадянства України, посвідченням особи на повернення в Україну;

іноземця та особи без громадянства – за національним паспортом або документом, що його замінює, та документом чи реєстрацією паспортного документа, які підтверджують законність перебування особи в Україні (посвідка на постійне або тимчасове проживання, реєстрація паспортного документа чи довідка компетентних органів про звільнення від реєстрації на підставі міжнародних договорів, учасником яких є Україна);

біженця – за посвідченням біженця.

Посвідчення водія, посвідчення особи моряка, інваліда чи учасника Великої Вітчизняної війни, посвідчення, видане за місцем роботи особи, не можуть бути використані для встановлення особи, що звернулася за посвідченням заповіту чи довіреності.

Фізична особа віком до 16 років встановлюється за свідоцтвом про народження за умови письмового підтвердження батьками (одним із батьків) особи їх дитини та своєї особи.

Довіреності підписуються довірительом у присутності посадової, службової особи.

У разі коли фізична особа внаслідок фізичної вади або хвороби не може власноручно підписати довіреність, за її дорученням в її присутності та в присутності посадової, службової особи такий документ може підписати інша фізична особа. Про причини, з яких особа, від імені якої посвідчується довіреність, не підписала документ, зазначається у посвідчувальному написі.

Тексти довіреностей повинні бути написані зрозуміло і чітко; дати в тексті посвідчуваних заповітів і довіреностей щонайменше один раз позначаються словами.

Строк дії довіреності зазначається словами.

У довіреностях прізвища, імена та по батькові фізичних осіб, а також місце їх проживання зазначаються повністю.

Згідно з вимогами частини 3 пункту 2.10. розділу II Порядку, дописки та виправлення в тексті нотаріально оформлюваного документа не допускаються.

Якщо довіреність викладено неправильно або неграмотно (чи складено з порушенням вимог законодавства), посадова особа пропонує фізичній особі, що звернулася за вчиненням нотаріальної дії, скласти нову довіреність.

Для посвідчення довіреності посадовими особами на відповідних документах вчиняються посвідчувальні написи за формами, затвердженими Мін'юстом.

Посвідчувальний напис:

1) може бути розміщений як на лицьовому, так і на зворотному боці довіреності;

2) повинен бути написаний зрозуміло, чітко, без підчисток, виправлення - застережені підписом посадової та скріплені печаткою;

3) вчиняється у день посвідчення довіреності.

Для вчинення посвідчувального напису може застосовуватися штамп з відповідним текстом.

Посвідчені довіреності реєструються посадовими особами в **реєстрі для реєстрації заповітів і довіреностей, що прирівнюються до нотаріально посвідчених (далі – реєстр)**, форма якого встановлюється Мін'юстом.

Посадова, службова особа відмовляє у посвідченні довіреності, якщо:

1) вчинення такої дії суперечить законодавству;

2) не подано документи, необхідні для вчинення нотаріальної дії; дія не підлягає вчиненню посадовою, службовою особою;

3) у неї є сумніви у тому, що фізична особа, яка звернулася за вчиненням нотаріальної дії, усвідомлює значення, зміст, правові наслідки цієї дії або ця особа діє під впливом насильства;

4) з проханням про вчинення нотаріальної дії звернулася недієздатна фізична особа або фізична особа, цивільна дієздатність якої обмежена.

Посадова, службова особа на прохання фізичної особи, якій відмовлено у посвідченні довіреності, повинна викласти причини відмови у письмовій формі і порядок її оскарження.

Посадові, службові особи не вправі посвідчувати довіреності на своє ім'я або від свого імені, на ім'я або від імені свого чоловіка чи своєї дружини, їх та своїх близьких родичів.

Строк дії довіреності зазначається словами.

У разі посвідчення довіреності на ведення справи в суді посадова, службова особа роз'яснює довірителю, що представник вправі вчиняти від його імені всі процесуальні дії. Обмеження повноважень представника щодо вчинення певних процесуальних дій обумовлюються в довіреності.

Відповідно до статті 44 Закону довіреність, яка подається нотаріусам для вчинення нотаріальних дій, підлягає реєстрації в Єдиному реєстрі довіреностей, нотаріус перевіряє дійсність довіреності за допомогою цього реєстру.

Для реєстрації такої довіреності в Єдиному реєстрі довіреностей необхідним є заповнення довірителем (особою, яка видала довіреність) заяви про реєстрацію довіреності та дубліката довіреності у Єдиному реєстрі довіреностей (Додаток 1 до Положення про Єдиний реєстр Довіреностей).

Справжність підпису довірителя на такій заяві повинна бути засвідчена нотаріально посадовими особами органів місцевого самоврядування, які вчиняють нотаріальні дії.

III. Форми посвідчувальних написів згідно з Порядком вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування

Додаток 1

до Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС

на заповіті, записаному зі слів заповідача

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)), Україна _____

(число, місяць, рік словами)

Цей заповіт посвідчено мною, _____,
(прізвище, ініціали)

_____ (посада)

_____ (найменування органу місцевого самоврядування)

Заповіт записаний мною, _____, зі слів _____
(прізвище та ініціали)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові заповідача)

Заповіт до підписання прочитаний уголос заповідачем _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові заповідача)

і власноручно підписаний ним у моїй присутності о _____ годині
_____ хвилин.

Особу його (ii) встановлено, дієздатність перевірено (1).

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____
(державного мита)

Печатка

_____ (посада) _____ (підпис)

Примітка. Якщо заповіт посвідчено поза приміщенням органу місцевого самоврядування, у посвідчувальному написі зазначається:

"У зв'язку з _____ заповіт складено
(зазначається причина)

та посвідчено _____".
(зазначається місце складання та посвідчення
заповіту (лікарня, удома тощо) та адреса)

(1) Якщо особа, на яку покладено обов'язок з виконання заповіту, висловила свою згоду на самому заповіті, то далі в посвідчувальному написі слід зазначати: "Особу виконавця заповіту _____ встановлено, його (ii) дієздатність перевірено".

Додаток 2

до Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС

на заповіті, посвідченому при свідках
на бажання заповідача

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)), Україна _____

(число, місяць, рік словами)

Цей заповіт посвідчено мною, _____,
(прізвище, ініціали) _____ (посада)

(найменування органу місцевого самоврядування)
Заповіт записаний мною, _____, зі слів _____
(прізвище, ініціали)

(прізвище, ім'я, по батькові заповідача)
Заповіт до підписання прочитаний уголос заповідачем _____

(прізвище, ім'я, по батькові заповідача)
і власноручно підписаний ним у моїй присутності о _____ годині
_____ хвилин.
При складанні та посвідченні цього заповіту на бажання

(прізвище, ім'я, по батькові заповідача)
були присутні свідки _____, які
(прізвища, імена, по батькові свідків)

у моїй присутності прочитали заповіт уголос до підписання його заповідачем і поставили на заповіті свої підписи.
Особи заповідача та свідків встановлено, їх дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Печатка

(посада) (підпис)

Додаток 3

до Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС

**на заповіті від імені особи, яка не може
сама прочитати текст заповіту уголос (1)**

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)),
Україна _____

(число, місяць, рік словами)

Цей заповіт посвідчено мною, _____,
(прізвище, ініціали) (посада)

(найменування органу місцевого самоврядування)
Заповіт записаний мною, _____, зі слів _____
(прізвище, ініціали)

(прізвище, ім'я, по батькові заповідача)
У зв'язку з тим, що _____
(прізвище, ім'я, по батькові заповідача
та причина, з якої заповідач не зміг прочитати
текст заповіту)

_____ не може особисто прочитати текст
заповіту уголос, за його (ii) дорученням, в його (ii) та моїй, _____
_____, присутності текст заповіту до його
(прізвище, ініціали)

підписання зачитаний уголос запрошеними ним (нею) свідками _____

(прізвища, імена, по батькові свідків)
Заповіт власноручно підписаний заповідачем _____
та свідками у моїй присутності.

(прізвище, ім'я,
по батькові заповідача)
Особи заповідача та свідків встановлено, їх дієздатність
перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____
Стягнуто _____
(державного мита)
Печатка

(посада) (підпис)

(1) Якщо особа, на яку покладено обов'язок щодо виконання заповіту, висловила свою згоду на самому заповіті, далі в посвідчувальному написі слід зазначати: "Особу виконавця заповіту _____ встановлено, його (ii) (прізвище, ім'я, по батькові) дієздатність перевірено".

Додаток 4
до Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими
особами органів місцевого самоврядування

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС

на заповіті подружжя

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)),
Україна _____

(число, місяць, рік словами)

Мною, _____,
(прізвище, ініціали) (посада)

(найменування органу місцевого самоврядування)
посвідчено цей заповіт подружжя _____ щодо майна,
(прізвища, імена,
по батькові заповідачів)

яке належить їм на праві спільної сумісної власності.

Заповіт записаний мною, _____, зі слів _____
(прізвище, ініціали)

(прізвища, імена, по батькові заповідачів)

Заповіт до підписання прочитаний уголос заповідачами і
власноручно підписаний ними в моїй присутності.

Особи заповідачів встановлено, їх дієздатність та факт реєстрації
шлюбу перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____
Стягнуто _____
(державного мита)
Печатка

(посада) (підпис)

Примітка. Посадова особа органу місцевого самоврядування перевіряє факт реєстрації шлюбу та режим спільного сумісного майна, яке є предметом заповіту подружжя, про що робить відповідну відмітку на примірнику заповіту, який зберігається в органі місцевого самоврядування.

Додаток 5

до Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими
особами органів місцевого самоврядування

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС

на заповіті від імені особи, яка не може підписатись

власноручно внаслідок фізичної вади, хвороби тощо

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)),
Україна _____

(число, місяць, рік словами)

Цей заповіт посвідчено мною, _____,
(прізвище, ініціали) (посада)

(найменування органу місцевого самоврядування)

Заповіт записаний мною, _____, зі слів _____
(прізвище, ініціали)

_____.
(прізвище, ім'я, по батькові заповідача)
У зв'язку з _____
(прізвище, ім'я, по батькові заповідача та причина,
з якої заповідач не зміг підписатись власноручно)
_____ за його (її)
дорученням, у його (її) та моїх, _____,
(прізвище, ініціали)
присутності текст заповіту підписано _____.

(прізвище, ім'я, по батькові особи, яка підписала заповіт)
Заповіт повністю прочитаний уголос заповідачем до його підписання
у присутності запрошених ним (нею) свідків _____

(прізвища, імена, по батькові свідків,
місця їх реєстрації або проживання)

Особу заповідача встановлено, його (її) дієздатність перевірено.
Особу свідків, які прочитали заповіт уголос до його підписання і
поставили на заповіті свої підписи, встановлено, їх дієздатність
перевірено.
Особу _____, яка (який) підписала (в) заповіт у моїх
(прізвище, ім'я, по батькові)
присутності, встановлено, її (його) дієздатність перевірено.
Зареєстровано в реєстрі за N _____
Стягнуто _____
(державного мита)
Печатка

(посада) (підпис)

Додаток 6

**до Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими
особами органів місцевого самоврядування**

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС

**про засвідчення вірності копії (фотокопії)
з оригіналу документа**

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)),
Україна " " _____ року я, _____,
(прізвище, ініціали)

(посада)

(найменування органу місцевого самоврядування)
засвідчую вірність цієї копії з оригіналу документа; в останньому
підчисток, дописок, закреслених слів, незастережених виправлень
або інших особливостей не виявлено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Печатка

(посада) (підпис)

Додаток 7

**до Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими
особами органів місцевого самоврядування**

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС

про засвідчення вірності копії з копії документа

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)),
Україна "___" _____ року я, _____,
(прізвище, ініціали)

(посада)

(найменування органу місцевого самоврядування)
засвідчую вірність цієї копії з копії документа. У поданій копії
підчисток, дописок, закреслених слів, незастережених виправлень
або інших особливостей не виявлено (1).

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____
(державного мита)

Печатка

(посада) (підпис)

(1) Якщо в поданій копії наявні певні особливості, то слова "або інших особливостей"
випускаються і після слів "не виявлено" зазначається: "При цьому в копії..." (перераховуються
наявні особливості).

Додаток 8

до Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС

про засвідчення вірності виписки з документа

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)),
Україна "___" _____ року я, _____,
(прізвище, ініціали)

(посада)

(найменування органу місцевого самоврядування)
засвідчую вірність цієї виписки з _____;
(назва документа)

в останньому підчисток, дописок, закреслених слів, незастережених
виправлень або інших особливостей не виявлено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____
(державного мита)

Печатка

(посада) (підпис)

Додаток 9

до Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС

про засвідчення справжності підпису одного з подружжя на заяві про згоду на відчуження майна

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)),
Україна _____
(число, місяць, рік словами)

Я, _____,
(прізвище, ініціали) (посада)

(найменування органу місцевого самоврядування)
засвідчую справжність підпису _____,
(прізвище, ім'я, по батькові
чоловіка або дружини)

який зроблено у моїй присутності.

Особу _____,
(прізвище, ім'я, по батькові чоловіка або дружини)

який (яка) підписав(ла) документ, встановлено, його (іі) дієздатність та факт реєстрації шлюбу перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____
(державного мита)

Печатка

(посада) (підпис)

Додаток 10

до Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС

про засвідчення справжності підпису

фізичної особи на документах

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)),
Україна _____

(число, місяць, рік словами)

Я, _____,
(прізвище, ініціали) (посада)

(найменування органу місцевого самоврядування)

засвідчую справжність підпису _____,
(прізвище, ім'я, по батькові)

який зроблено у моїй присутності.

Особу _____,
(прізвище, ім'я, по батькові)

який (яка) підписав(ла) документ, встановлено, його (іі) дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____
(державного мита)

Печатка

(посада) (підпис)

Додаток 11

до Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС

про засвідчення справжності підпису фізичної особи,

яка діє на підставі довіреності, на документах

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)),
Україна _____

(число, місяць, рік словами)

Я, _____,
(прізвище, ініціали) (посада)

(найменування органу місцевого самоврядування)

засвідчую справжність підпису _____,
(прізвище, ім'я, по батькові)

який (яка) діє на підставі довіреності, виданої від імені _____,
(прізвище, ім'я, по батькові особи, яку представляють)

який зроблено у моїй присутності.

Особу _____, який (яка) підписав(ла) документ,
(прізвище, ім'я, по батькові)

встановлено, його (іі) дієздатність та повноваження перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____
(державного мита)

Печатка

_____ (посада) _____ (підпис)

Додаток 12

до Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС

про засвідчення на документах справжності підпису неповнолітньої дитини, яка діє за згодою одного з батьків (піклувальника)

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)),
Україна _____

(число, місяць, рік словами)

Я, _____,
(прізвище, ініціали) _____ (посада)

(найменування органу місцевого самоврядування)
засвідчую справжність підпису неповнолітнього (і) _____

(прізвище, ім'я, по батькові, дата народження)
який (яка) діє за згодою _____, який зроблено
(батька, матері, піклувальника)

у моїй присутності.

Особу неповнолітнього (і) _____, який (яка)
(прізвище, ім'я, по батькові)

підписав (ла) документ, встановлено, його (її) дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____
(державного мита)

Печатка

_____ (посада) _____ (підпис)

Додаток 13

до Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими особами органів місцевого самоврядування

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС

про засвідчення справжності підпису фізичної особи, що підписалась за іншу особу, яка внаслідок фізичної вади, хвороби тощо не може власноручно підписатися

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)),
Україна _____

(число, місяць, рік словами)

Я, _____,
(прізвище, ініціали) _____ (посада)

(найменування органу місцевого самоврядування)
засвідчую справжність підпису _____, який (яка)

(прізвище, ім'я, по батькові)

підписався (лась) за дорученням _____

(прізвище, ім'я, по батькові особи,
яка не може власноручно підписатися)

у зв'язку з _____ у моїй присутності (1).
(причина, з якої особа не може підписатися власноручно)

Особи _____ та _____
(прізвище, ім'я, по батькові
особи, яка підписала документ)

_____ встановлено,
(прізвище, ім'я, по батькові особи, яка не може
власноручно підписатися)
їх дієздатність перевірено. _____

(1) У разі якщо підпис ставиться за особу з вадами зору, у посвідчувальному написі слід зазначати: "Текст заяви до підписання прочитано мною, посадовою особою органу місцевого самоврядування, уголос і схвалено (прізвище, ім'я, по батькові особи, за дорученням якої підписувався документ)".

Додаток 14
до Порядку вчинення нотаріальних дій посадовими
особами органів місцевого самоврядування

ПОСВІДЧУВАЛЬНИЙ НАПИС на дублікаті документа

Місто (село, селище, район, область (Автономна Республіка Крим)),
Україна _____

(число, місяць, рік словами)

Мною, _____,
(прізвище, ініціали) (посада)

_____ /
(найменування органу місцевого самоврядування)
цей дублікат _____
(назва документа, дублікат якого видається)

виданий _____
(прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи,
якій видано дублікат)
замість втраченого (і) /зіпсованого (і).

_____ /
(назва документа, дублікат якого видається)
посвідчений _____
(посада)

_____ /
(найменування органу місцевого самоврядування)

_____ /
(прізвище, ініціали посадової особи
органу місцевого самоврядування)

"__" _____ року і зареєстрований(а) у реєстрі за N ____.
Примірник _____ зберігається у справах
(назва документа, дублікат якого видається)

_____ /
(найменування органу місцевого самоврядування)

Особу _____,
(прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи)
дублікат _____, встановлено (1).

(назва документа, дублікат якого видано)

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Печатка

_____ /
(посада) (підпис)

(1) У посвідчувальному написі на дублікаті заповіту, який видається спадкоємцям, після слова "встановлено" додається: "Факт смерті заповідача перевірено".

Додаток 16

до Порядку вчинення
 нотаріальних дій посадовими
 особами органів місцевого
 самоврядування
АЛФАВІТНА КНИГА
обліку заповітів

N	Прізвище, ім'я, по батькові	Дата заповідача	Дата заповіту	Реєстровий номер заповіту, внесення змін до заповіту	Відмітка про скасування заповіту
1	2	3	4	5	

А _____
 Б _____
 В _____
 Г _____

Додаток 17

до Порядку вчинення
 нотаріальних дій посадовими
 особами органів місцевого
 самоврядування
КНИГА ОБЛІКУ
заяв про вжиття заходів щодо охорони спадкового майна

N	Дата надходження заяви	Прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи, від яких надійшла заява, та її зміст	Прізвище, ім'я, по батькові померлого, дата смерті	Місцезнаходження спадкового майна	Дата вжиття заходів	Оцінка спадкового майна	Примітка
1	2	3	4	5	6	7	8

Додаток 1
до наказу Міністерства юстиції України 31.10.2006 N 83/5

(
форма N 1 Реєстр для реєстрації заповітів і довіреностей,
що прирівнюються до нотаріально посвідчених

РЕЄСТР

для реєстрації заповітів і довіреностей,
що прирівнюються до нотаріально посвідчених

_____ на _____ рік

Реєстровий номер	Дата посвідчення заповіту	Прізвище, ім'я, по батькові, місце проживання, (довіреності)	Документи, за якими встановлено, що (довіреності) одержала нотаріального	Зміст заповіту	Підпис особи, передачу заповіту	Відмітка про передачу заповіту до державного архіву (вказати номер фізичної та повне найменування та місцезнаходження)
1	2	3	4	5	6	7

В.о. директора Департаменту
нотаріату та реєстрації адвокатських об'єднань

Т.В.Базанова

V. Форми посвідчувальних написів для довіреностей, заповітів, що прирівнюються до нотаріально посвідчених, інші додатки

Наказ Міністерства юстиції України 31.10.2006 N 83/5. Про затвердження форм реєстру для реєстрації заповітів і довіреностей, що прирівнюються до нотаріально посвідчених, посвідчувальних написів на них та зразків цих документів (витяг)

Додаток 4

Форма N 4
Посвідчувальний напис
на довіреності, виданій
фізичною особою

" _____ " _____ року ця довіреність
(число, місяць, рік словами)
посвідчена мною, _____,
(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (посада посадової, службової особи)

Довіреність підписана _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
у моїй присутності. Особу його (її) встановлено, дієздатність
перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Посада

Печатка

Підпис

Додаток 5

Форма N 5
Посвідчувальний напис
на довіреності, виданій
фізичною особою, яка не може
підписатися особисто
внаслідок фізичної вади або
хвороби

" _____ " _____ року ця довіреність
(число, місяць, рік словами)
посвідчена мною, _____,
(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (посада посадової, службової особи)

У зв'язку з _____
(причина, з якої довіритель не зміг підписати
довіреність власноручно)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові довірителя)

і на його (її) прохання довіреність підписана у моїй присутності

_____ (прізвище, ім'я, по батькові особи, яка підписала довіреність)

Особу _____
(прізвище та ініціали довірителя)

встановлено, дієздатність його (її) перевірено. Особу _____,
який (яка) підписав (ла)

_____ (прізвище та ініціали)

довіреність, встановлено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Посада

Печатка

Підпис

Додаток 6

Посвідчувальний напис
на довіреності, виданій
неповнолітньою дитиною,
яка діє за згодою батьків

(усиновителя, піклувальника)

" _____ " _____ року ця довіреність
(число, місяць, рік словами)

посвідчена мною, _____,
(прізвище, ім'я, по батькові)

(посада посадової, службової особи)
Довіреність підписана неповнолітнім (неповнолітньою)

(прізвище, ім'я, по батькові, дата і рік народження)
який (яка) діє за згодою _____

(прізвище, ім'я, по батькові батьків, усиновителя, піклувальника)
у моїй присутності, особу його (її) встановлено, дієздатність
перевірено.

Особи _____
(прізвища та ініціали батьків, усиновителя, піклувальника)
встановлено, повноваження перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Посада
Печатка Підпис

Додаток 7

**Відмова у посвідченні
заповіту або довіреності**

Місто (селище, село) _____,

(число, місяць, рік словами)

Я, _____,
(прізвище, ім'я, по батькові посадової, службової особи)

(назва посади)

розглянувши прохання _____
(прізвище, ім'я, по батькові та місце проживання

особи, яка звернулася за посвідченням заповіту чи довіреності)
про посвідчення _____
на підставі статті 49 Закону України "Про нотаріат", відмовляю у
посвідченні заповіту (довіреності) з таких підстав:

(підстави відмови)

Посада
Печатка Підпис

VI. Зразки документів

Зразок № 1

Заяви про прийняття спадщини по закону

Заява надійшла
_____ 2012 року

за № _____

Спадкова справа № _____

Нотаріусу за місцем відкриття спадщини

Кварун Тетяни Григоріївни, 1965 р. н.,
що зареєстрована за адресою:
Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне,
паспорт СР 009009, виданий Острозьким
РВ УМВС України в Рівненській області
08 липня 1996 року,
податковий номер 2744000268

ЗАЯВА

22 січня 2012 року помер мій батько **Кварун Григорій Антонович**, який на день смерті був зареєстрований та проживав за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, що народився 08 серпня 1936 року, податковий номер 1702000050.

На день його смерті залишилось спадкове майно, яке складається з:

- будинку, житлового з надвірними будівлями, що розташовані за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, вул. Буйного, буд. 15 (п'ятнадцять);

- земельної ділянки, загальною площею 0,1900 (одна тисяча дев'ятсот десяти тисячних) га, що знаходиться за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, вул. Буйного, буд. 15 (п'ятнадцять), що належала йому на підставі Державного акту про право власності на земельну ділянку серії ЯИ №000251, виданого 09 жовтня 2009 року Сонячнівською сільською радою Острозького району Рівненської області (**можна майно не вказувати, а обмежитись словосполученням „спадкове майно”**).

Заповітів померлий не складав.

Я, Кварун Тетяна Григоріївна, приймаю спадщину після смерті батька Кваруна Григорія Антоновича по закону.

Повідомляю, що з інших спадкоємців померлого за законом є тільки його дружина Кварун Олександра Олександрівна.

Необхідні документи для оформлення спадщини будуть мною надані пізніше.

За видачею Свідоцтва про право на спадщину вернуся пізніше.

Зміст ст. ст. 1223, 1231, 1232, 1268-1275, 1281, 1297 Цивільного кодексу України мені секретарем роз'яснено.

Заява мною прочитана вголос та підписана власноручно.

31 січня 2012 року

ПІДПИС: _____

Село Сонячне Острозького району Рівненської області Україна

Тридцять першого січня дві тисячі дванадцятого року

Я, Петрова А.І., секретар Виконавчого комітету Сонячнівської сільської ради Острозького району Рівненської області, засвідчую справжність підпису Кварун Тетяни Григоріївни, який зроблено у моїй присутності. Особу Кварун Т.Г., яка підписала документ, встановлено, її дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за № _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І

**Заяви про прийняття спадщини за
заповітом, та неохопленої заповітом спадщини -по закону
Нотаріусу за місцем відкриття спадщини**

Заява надійшла
_____ 2012 року

за № _____

Спадкова справа № _____

Кварун Тетяни Григоріївни, 1965 р. н.,
що зареєстрована за адресою:
Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне,
паспорт СР 009009, виданий Острозьким
РВ УМВС України в Рівненській області
08 липня 1996 року,
податковий номер 2744000268

ЗАЯВА

22 січня 2012 року помер мій батько **Кварун Григорій Антонович**, який на день смерті був зареєстрований та проживав за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, що народився 08 серпня 1936 року, податковий номер 1702000050.

На день його смерті залишилось спадкове майно.

15.03.2010 р. померлим було складено заповіт, посвідчений приватним нотаріусом Острозького районного нотаріального округу Рівненської області Бернацькою І.М. за реєстровим №100, яким він заповів вищевказане нерухоме майно на мою користь.

Я, Кварун Тетяна Григорівна, приймаю спадщину по вищевказаному заповіту, та спадщину, яка не охоплена цим заповітом, приймаю по закону.

Повідомляю, що з осіб, що мають право на обов'язкову частку в заповіданій спадщині померлого є тільки його дружина Кварун Олександра Олександрівна.

Необхідні документи для оформлення спадщини будуть мною надані пізніше.

За видачею Свідоцтва про право на спадщину звернуся пізніше.

Зміст ст. ст.1223, 1231, 1232, 1241, 1268-1275, 1281, 1297 Цивільного кодексу України мені секретарем роз'яснено.

Заява мною прочитана вголос та підписана власноручно.

31 січня 2012 року

ПІДПИС: _____

Село Сонячне Острозького району Рівненської області Україна

Тридцять першого січня дві тисячі дванадцятого року

Я, Петрова А.І., секретар Виконавчого комітету Сонячнівської сільської ради Острозького району Рівненської області, засвідчую справжність підпису Кварун Тетяни Григоріївни, який зроблено у моїй присутності.

Особу Кварун Т.Г., яка підписала документ, встановлено, її дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І

Заяви про прийняття спадщини по заповіту

Заява надійшла
_____ 2012 року
за № _____
Спадкова справа № _____

Нотаріусу за місцем відкриття спадщини

Кварун Тетяни Григоріївни, 1965 р. н.,
що зареєстрована за адресою:
Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне,
паспорт СР 009009, виданий Острозьким
РВ УМВС України в Рівненській області
08 липня 1996 року,
податковий номер 2744000268

ЗАЯВА

22 січня 2012 року помер мій батько **Кварун Григорій Антонович**, який на день смерті був зареєстрований та проживав за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, що народився 08 серпня 1936 року, податковий номер 1702000050.

На день його смерті залишилось спадкове майно/

15.03.2010р. померлим було складено заповіт, посвідчений приватним нотаріусом Острозького районного нотаріального округу Рівненської області Бернацькою І.М. за реєстровим №100, яким він заповів вищевказане нерухоме майно на мою користь.

Я, Кварун Тетяна Григорівна, приймаю спадщину по вищевказаному заповіту.

Повідомляю, що з осіб, що мають право на обов'язкову частку в заповіданій спадщині померлого є тільки його дружина Кварун Олександра Олександрівна.

Необхідні документи для оформлення спадщини будуть мною надані пізніше.

За видачею Свідоцтва про право на спадщину звернуся пізніше.

Зміст ст. ст.1223, 1231, 1232, 1241, 1268-1275, 1281, 1297 Цивільного кодексу України мені секретарем роз'яснено.

Заява мною прочитана вголос та підписана власноручно.

31 січня 2012 року

ПІДПИС: _____

Село Сонячне Острозького району Рівненської області Україна

Тридцять першого січня дві тисячі дванадцятого року

Я, Петрова А.І., секретар Виконавчого комітету Сонячнівської сільської ради Острозького району Рівненської області, засвідчую справжність підпису Кварун Тетяни Григоріївни, який зроблено у моїй присутності.

Особу Кварун Т.Г., яка підписала документ, встановлено, її дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____Петрова А.І.

Зразок № 4
Заяви про прийняття спадщини
(якщо непрацездатна особа не має відомостей про
наявні заповіти, майно тощо)

Заява надійшла
_____ 2012 року
за № _____
Спадкова справа № _____

Нотаріусу за місцем відкриття спадщини

Кварун Тетяни Григоріївни, 1965 р.н.,
що зареєстрована за адресою:
Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне,
паспорт СР 009009, виданий Острозьким
РВ УМВС України в Рівненській області
08 липня 1996 року,
податковий номер 2744000268

ЗАЯВА

22 січня 2012 року помер мій батько **Кварун Григорій Антонович**, який на день смерті був зареєстрований та проживав за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, що народився 08 серпня 1936 року, податковий номер 1702000050.

Цією заявою я, Кварун Тетяна Григоріївна, приймаю спадщину, яка залишилася після смерті батька Кваруна Григорія Антоновича:

***** у випадку наявності заповіту на мою користь – по такому заповіту,**

***** у випадку відсутності заповіту на мою користь – по закону.**

Крім того, у випадку наявності заповіту (заповітів) на користь інших спадкоємців, я приймаю обов'язкову частку у заповіданій спадщині після смерті мого батька, оскільки є інвалідом 1 групи.

Повідомляю, що інших, відомих мені спадкоємців за законом 1 черги, - немає.

Повідомляю, що з осіб, що можуть мати право на обов'язкову частку в спадщині померлого, є тільки я, його дочка, інвалід 1 групи.

Необхідні документи для оформлення спадщини будуть мною надані пізніше.

Зміст ст.ст. 1223, 1231, 1232, 1241, 1268-1275, 1281, 1297 Цивільного кодексу України мені секретарем роз'яснено.

Заява мною прочитана вголос та підписана власноручно.

31 січня 2012 року

ПІДПИС: _____

Село Сонячне Острозького району Рівненської області Україна

Тридцять першого січня дві тисячі дванадцятого року

Я, Петрова А.І., секретар Виконавчого комітету Сонячнівської сільської ради Острозького району Рівненської області, засвідчую справжність підпису Кварун Тетяни Григоріївни, який зроблено у моїй присутності.

Особу Кварун Т.Г., яка підписала документ, встановлено, її дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І.

Заяви про неприйняття спадщини (коли минуло 6 місяців)

Заява надійшла
_____ 2012 року
за № _____
Спадкова справа № _____

Нотаріусу за місцем відкриття спадщини

Кварун Тетяни Григоріївни, 1965 р. н.,
що зареєстрована за адресою:
Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне,
паспорт СР 009009, виданий Острозьким
РВ УМВС України в Рівненській області
08 липня 1996 року,
податковий номер 2744000268

ЗАЯВА

22 січня 2012 року помер мій батько **Кварун Григорій Антонович**, який на день смерті був зареєстрований та проживав за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, що народився 08 серпня 1936 року, податковий номер 1702000050.

Я, **Кварун Тетяна Григоріївна**, повідомляю, що мені було відомо про відкриття спадщини, яка залишилась після смерті батька **Кваруна Григорія Антоновича** та про моє право на частку в спадщині батька, як спадкоємця за законом першої черги.

Встановлений законом строк для прийняття спадщини я пропустила і не буду ставити питання про його продовження через судові органи та звертатися в суд за оспорюванням своїх спадкових прав, в тому числі за встановленням факту прийняття спадщини.

На спадщину не претендувала і не претендую.

Прошу вважати мене такою, що спадщину не прийняла.

Зміст ст. 1268, 1269, 1270, 1272, 1273, 1275 Цивільного кодексу України мені секретарем роз'яснено.

З вимогами чинного законодавства України про черговість спадкування, про строки для прийняття спадщини та умови прийняття спадщини, а також з правовими наслідками неприйняття спадщини я обізнана, правові наслідки подання цієї заяви мені відомі та зрозумілі

Заява мною прочитана вголос та підписана власноручно.

31 січня 2012 року

ПІДПИС: _____

Село Сонячне Острозького району Рівненської області Україна

Тридцять першого січня дві тисячі дванадцятого року

Я, Петрова А.І., секретар Виконавчого комітету Сонячнівської сільської ради Острозького району Рівненської області, засвідчую справжність підпису Кварун Тетяни Григоріївни, який зроблено у моїй присутності.

Особу Кварун Т.Г., яка підписала документ, встановлено, її дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І.

Заяви про відмову від спадщини (до 6 місяців)

Заява надійшла
_____ 2012 року
за № _____
Спадкова справа № _____

Нотаріусу за місцем відкриття спадщини

Кварун Тетяни Григоріївни, 1965 р. н.,
що зареєстрована за адресою:
Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне,
паспорт СР 009009, виданий Острозьким
РВ УМВС України в Рівненській області
08 липня 1996 року,
податковий номер 2744000268

ЗАЯВА

22 січня 2012 року помер мій батько **Кварун Григорій Антонович**, який на день смерті був зареєстрований та проживав за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, що народився 08 серпня 1936 року, податковий номер 1702000050.

Я, Кварун Тетяна Григорівна, безумовно і остаточно відмовляюся від спадщини, що залишилася після смерті батька Кваруна Григорія Антоновича по можливих заповітах і по закону.

Зміст ст. 1268, 1269, 1270, 1272, 1273, 1275 Цивільного кодексу України мені секретарем роз'яснено.

Заява мною прочитана вголос та підписана власноручно.

31 січня 2012 року

ПІДПИС: _____

Село Сонячне Острозького району Рівненської області Україна

Тридцять першого січня дві тисячі дванадцятого року

Я, Петрова А.І., секретар Виконавчого комітету Сонячнівської сільської ради Острозького району Рівненської області, засвідчую справжність підпису Кварун Тетяни Григоріївни, який зроблено у моїй присутності.

Особу Кварун Т.Г., яка підписала документ, встановлено, її дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І.

Заява надійшла
_____ 2012 року
за № _____
Спадкова справа № _____

Нотаріусу за місцем відкриття спадщини

Кварун Тетяни Григоріївни, 1965 р. н.,
що зареєстрована за адресою:
Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне,
паспорт СР 009009, виданий Острозьким
РВ УМВС України в Рівненській області
08 липня 1996 року,
податковий номер 2744000268

ЗАЯВА

22 січня 2012 року помер мій батько **Кварун Григорій Антонович**, який на день смерті був зареєстрований та проживав за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, що народився 08 серпня 1936 року, податковий номер 1702000050.

Я, Кварун Тетяна Григорівна, безумовно і остаточно відмовляюся від спадщини, що залишилася після смерті батька Кваруна Григорія Антоновича по закону (та/або по заповіту, посвідченому приватним нотаріусом Дмитрівського районного нотаріального округу Рівненської області Кралею О.С. 22.02.2011р. за реєстровим №100).

Зміст ст.ст. 1268, 1269, 1270, 1272, 1273, 1275 Цивільного кодексу України мені секретарем роз'яснено.

Заява мною прочитана вголос та підписана власноручно.

31 січня 2012 року

ПІДПИС: _____

Село Сонячне Острозького району Рівненської області Україна

Тридцять першого січня дві тисячі дванадцятого року

Я, Петрова А.І., секретар Виконавчого комітету Сонячнівської сільської ради Острозького району Рівненської області, засвідчую справжність підпису Кварун Тетяни Григоріївни, який зроблено у моїй присутності.

Особу Кварун Т.Г., яка підписала документ, встановлено, її дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І.

Зразок № 8
Заяви про відмову від спадщини (до 6 місяців)
на користь іншого спадкоємця

Заява надійшла
_____ 2012 року
за № _____
Спадкова справа № _____

Нотаріусу за місцем відкриття спадщини

Кварун Тетяни Григоріївни, 1965 р. н.,
що зареєстрована за адресою:
Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне,
паспорт СР 009009, виданий Острозьким
РВ УМВС України в Рівненській області
08 липня 1996 року,
податковий номер 2744000268

ЗАЯВА

22 січня 2012 року помер мій батько **Кварун Григорій Антонович**, який на день смерті був зареєстрований та проживав за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, що народився 08 серпня 1936 року, податковий номер 1702000050.

Я, **Кварун Тетяна Григорівна**, безумовно і остаточно відмовляюся від спадщини, що залишилася після смерті батька Кваруна Григорія Антоновича по закону **на користь своєї сестри, дочки померлого Кварун Наталії Григорівни, 1968 р.н.**

Зміст ст. 1268, 1269, 1270, 1272, 1273, 1275 Цивільного кодексу України мені секретарем роз'яснено.

Заява мною прочитана вголос та підписана власноручно.

31 січня 2012 року

ПІДПИС: _____

Село Сонячне Острозького району Рівненської області Україна

Тридцять першого січня дві тисячі дванадцятого року

Я, Петрова А.І., секретар Виконавчого комітету Сонячнівської сільської ради Острозького району Рівненської області, засвідчую справжність підпису Кварун Тетяни Григоріївни, який зроблено у моїй присутності.

Особу Кварун Т.Г., яка підписала документ, встановлено, її дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І.

Зразок № 9
Заяви про відмову від
обов'язкової частки в спадщині та
відсутність права на частку в
спільному майні подружжя

Заява надійшла
_____ 2012 року
за № _____
Спадкова справа № _____

Нотаріусу за місцем відкриття спадщини

Кварун Тетяни Григоріївни, 1965 р. н.,
що зареєстрована за адресою:
Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне,
паспорт СР 009009, виданий Острозьким
РВ УМВС України в Рівненській області
08 липня 1996 року,
податковий номер 2744000268

ЗАЯВА

22 січня 2012 року помер мій чоловік **Кварун Григорій Антонович**, який на день смерті був зареєстрований та проживав за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, що народився 08 серпня 1936 року, податковий номер 1702000050.

Цією заявою я, **Кварун Тетяна Григоріївна, непрацездатна за віком вдова, відмовляюсь від обов'язкової частки в спадщині, що залишилась після смерті мого чоловіка Кваруна Григорія Антоновича,** який склав заповіт на користь іншого спадкоємця – Іванова Івана Івановича, що посвідчений приватним нотаріусом Іванівського районного нотаріального округу Івановою І.С. 22.02.2006р. за реєстровим №34.

Повідомляю, що житловий будинок з надвірними будівлями, що розташований за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Хорів, вулиця Іванова, буд. 24 (двадцять чотири), який залишився після смерті мого чоловіка **Кваруна Григорія Антоновича**, належав йому на праві особистої власності.

Тому на виділення мені частки в цьому житловому будинку з надвірними будівлями, як частки в спільному майні подружжя, я не претендую.

Зміст 1270, 1272, 1273, 1274, 1275, 1241 Цивільного кодексу України, вимог Сімейного кодексу України мені секретарем роз'яснено.

Заява мною прочитана вголос та підписана власноручно.

31 січня 2012 року

ПІДПИС: _____

Село Сонячне Острозького району Рівненської області Україна

Тридцять першого січня дві тисячі дванадцятого року

Я, Петрова А.І., секретар Виконавчого комітету Сонячнівської сільської ради Острозького району Рівненської області, засвідчую справжність підпису Кварун Тетяни Григоріївни, який зроблено у моїй присутності.

Особу Кварун Т.Г., яка підписала документ, встановлено, її дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за № _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І.

Зразок № 10
Заяви про відсутність права на
обов'язкову частку в спадщині та
частку в спільному майні подружжя

Заява надійшла
_____ 2012 року
за № _____
Спадкова справа № _____

Нотаріусу за місцем відкриття спадщини

Кварун Тетяни Григоріївни, 1965 р. н.,
що зареєстрована за адресою:
Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне,
паспорт СР 009009, виданий Острозьким
РВ УМВС України в Рівненській області
08 липня 1996 року,
податковий номер 2744000268

ЗАЯВА

22 січня 2012 року помер мій чоловік **Кварун Григорій Антонович**, який на день смерті був зареєстрований та проживав за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, що народився 08 серпня 1936 року, податковий номер 1702000050.

Цією заявою я, **Кварун Тетяна Григоріївна**, повідомляю, що не відношусь до категорій осіб, визначених ч.1 ст. 1241 Цивільного кодексу України, а тому права на обов'язкову частку в заповіданій спадщині померлого не маю.

Повідомляю, що житловий будинок з надвірними будівлями, що розташований за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Хорів, вулиця Іванова, буд. 24 (двадцять чотири), який залишився після смерті мого чоловіка **Кваруна Григорія Антоновича**, належав йому на праві особистої власності.

Тому на виділення мені частки в цьому житловому будинку з надвірними будівлями, як частки в спільному майні подружжя, я не претендую.

Зміст 1270, 1272, 1273, 1274, 1275, 1241 Цивільного кодексу України, вимог Сімейного кодексу України мені секретарем роз'яснено.

Заява мною прочитана вголос та підписана власноручно.

31 січня 2012 року

ПІДПИС: _____

Село Сонячне Острозького району Рівненської області Україна

Тридцять першого січня дві тисячі дванадцятого року

Я, Петрова А.І., секретар Виконавчого комітету Сонячнівської сільської ради Острозького району Рівненської області, засвідчую справжність підпису Кварун Тетяни Григоріївни, який зроблено у моїй присутності.

Особу Кварун Т.Г., яка підписала документ, встановлено, її дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І.

Секретарю Виконавчого комітету
Сонячнівської сільської ради
Петровій А.І.

Кварун Тетяни Григоріївни, 1965 р. н.,
що зареєстрована за адресою:
Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне,
паспорт СР 009009, виданий Острозьким
РВ УМВС України в Рівненській області
08 липня 1996 року,
податковий номер 2744000268

ЗАЯВА

22 січня 2012 року мною було складено заповіт, посвідчений секретарем Сонячнівської сільської ради Острозького району Петровою А.І. 22.01.2012р. за реєстровим № 23.

Цією заявою я, **Кварун Тетяна Григоріївна, скасовую вищевказаний заповіт.**

Прошу внести відповідні відомості до Спадкового реєстру.

Зміст ст.ст. 1233, 1254 Цивільного кодексу України мені секретарем роз'яснено.

Заява мною прочитана вголос та підписана власноручно.

31 січня 2012 року

ПІДПИС: _____

Село Сонячне Острозького району Рівненської області Україна

Тридцять першого січня дві тисячі дванадцятого року

Я, Петрова А.І., секретар Виконавчого комітету Сонячнівської сільської ради Острозького району Рівненської області, засвідчую справжність підпису Кварун Тетяни Григоріївни, який зроблено у моїй присутності.

Особу Кварун Т.Г., яка підписала документ, встановлено, її дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І.

Секретарю Виконавчого комітету
Сонячнівської сільської ради
Петровій А.І.

Кварун Тетяни Григоріївни, 1965 р. н.,
що зареєстрована за адресою:
Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне,
паспорт СР 009009, виданий Острозьким
РВ УМВС України в Рівненській області
08 липня 1996 року,
податковий номер 2744000268

ЗАЯВА

22 січня 2012 року мною було складено заповіт, посвідчений секретарем Сонячнівської сільської ради Острозького району Петровою А.І. 22.01.2012р. за реєстровим № 23, який мною втрачено.

Цією заявою я, **Кварун Тетяна Григоріївна, прошу видати мені Дублікат вищевказаного заповіту.**

Прошу внести відповідні відомості до Спадкового реєстру.

Зміст ст.ст. 1233, 1254 Цивільного кодексу України мені секретарем роз'яснено.

Заява мною прочитана вголос та підписана власноручно.

31 січня 2012 року

ПІДПИС: _____

Село Сонячне Острозького району Рівненської області Україна

Тридцять першого січня дві тисячі дванадцятого року

Я, Петрова А.І., секретар Виконавчого комітету Сонячнівської сільської ради Острозького району Рівненської області, засвідчую справжність підпису Кварун Тетяни Григоріївни, який зроблено у моїй присутності.

Особу Кварун Т.Г., яка підписала документ, встановлено, її дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І.

Зразок № 13
Заяви про згоду другого з подружжя
про розпорядження нерухомим чи рухомим майном,
що є спільною сумісною власністю

Нотаріусу

Осапчука Василя Сергійовича, 1969 р. н., паспорт СР 999303, вид. Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області від 31 січня 1996 року, податковий номер 1347903054, проживаю за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне

Заява

Я, Осапчук Василь Сергійович, що перебуваю в зареєстрованому шлюбі з **Осапчук Лідою Іванівною** з 18 травня 1975 року (Свідоцтво про шлюб...), даю свою згоду на продаж моєю дружиною **Осапчук Лідою Іванівною** житлового будинку з надвірними будівлями, що знаходиться за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, вул. Зоря, буд. 3 (три), та земельної ділянки за тією ж адресою, на умовах та за ціну на її розсуд особі за її вибором.

Також даю свою згоду на укладення дружиною **Осапчук Лідою Іванівною** відповідних договорів купівлі-продажу вищевказаного нерухомого майна на умовах на її розсуд.

Договори купівлі-продажу, що будуть укладені **Осапчук Лідою Іванівною**, на умовах на її розсуд, вважаю такими, що відповідають інтересам нашої сім'ї.

Зміст вимог СК України, ЦК України мені роз'яснено.

31 січня 2012 року

Підпис

Село Сонячне Острозького району Рівненської області Україна

Тридцять першого січня дві тисячі дванадцятого року

Я, Петрова А.І., секретар Виконавчого комітету Сонячнівської сільської ради Острозького району Рівненської області, засвідчую справжність підпису Осапчука Василя Сергійовича, який зроблено у моїй присутності.

Особу Осапчук В.С., який підписав документ, встановлено, його дієздатність та факт реєстрації шлюбу перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І.

ЗАПОВІТ

Село Оженин Острозького району Рівненської області
«тридцятого січня дві тисячі дванадцятого року»

_____ год. _____ хв.

Я, **Іванов Іван Іванович**, що народився в селі Оженин Острозького району Рівненської області, 02 квітня 1964 року, що проживаю за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд.34, паспорт СР 234241, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 22.03.1996 року, податковий номер 2342342342, будучи при здоровому розумі та ясній пам'яті, що дію вільно, цілеспрямовано, свідомо і добровільно, розумно та на власний розсуд, без будь-якого примусу як фізичного так і психічного, не порушуючи прав третіх осіб, перебуваючи при здоровому розумі та ясній пам'яті, усвідомлюючи значення своїх дій та керуючи ними, бажаючи реального настання правових наслідків, не помиляючись щодо обставин обумовлених нижче, діючи без впливу обману, не під впливом тяжкої обставини, **на випадок моєї смерті роблю таке розпорядження:**

все моє майно, де в воно не було і з чого б воно не складалось, і взагалі все те, що мені буде належати на день смерті та на що я за законом матиму право, заповідаю: сину Іванову Івану Івановичу, 1980 р.н., який проживає за адресою: місто Рівне, вул. Перемоги, буд. 15, кв. 3

Зміст статей 1241, 1254, 1307 Цивільного кодексу України, мені секретарем роз'яснено.

Цей заповіт складено і підписано в двох примірниках, один з яких залишається в справах Виконавчого комітету Оженинської сільської ради Острозького району Рівненської області, а другий видається заповідачу.

**Заповіт мною прочитано вголос та підписано
власноручно**

_____ (пише заповідач від руки)

ПІДПИС _____

(підпис)

(Прізвище, ім'я по батькові)

Село Оженин Острозького району Рівненської області

Тридцятого січня дві тисячі дванадцятого року.

Цей заповіт посвідчено мною, Петровою А.І., секретарем Виконавчого комітету Оженинської сільської ради.

Заповіт записаний мною, Петровою А.І, зі слів Іванова Івана Івановича.

Заповіт до підписання прочитаний уголос заповідачем Івановим Іваном Івановичем і власноручно підписаний ним у моїй присутності о 14 годині 25 хвилин.

Особу його встановлено, дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І.

ЗАПОВІТ

Село Оженин Острозького району Рівненської області
«тридцятого січня дві тисячі дванадцятого року»

_____ год. _____ хв.

Я, **Іванов Іван Іванович**, що народився в селі Оженин Острозького району Рівненської області, 02 квітня 1964 року, що проживаю за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд.34, паспорт СР 234241, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 22.03.1996 року, податковий номер 2342342342, будучи при здоровому розумі та ясній пам'яті, що дію вільно, цілеспрямовано, свідомо і добровільно, розумно та на власний розсуд, без будь-якого примусу як фізичного так і психічного, не порушуючи прав третіх осіб, перебуваючи при здоровому розумі та ясній пам'яті, усвідомлюючи значення своїх дій та керуючи ними, бажаючи реального настання правових наслідків, не помиляючись щодо обставин обумовлених нижче, діючи без впливу обману, не під впливом тяжкої обставини, **на випадок моєї смерті роблю таке розпорядження:**

все моє майно, де в воно не було і з чого б воно не складалось, і взагалі все те, що мені буде належати на день смерті та на що я за законом матиму право, заповідаю: сину Іванову Івану Івановичу, 1980 р.н., який проживає за адресою: місто Рівне, вул. Перемоги, буд. 15, кв. 3

Зміст статей 1241, 1254, 1307 Цивільного кодексу України, мені секретарем роз'яснено.

Цей заповіт складено і підписано в двох примірниках, один з яких залишається в справах Виконавчого комітету Оженинської сільської ради Острозького району Рівненської області, а другий видається заповідачу.

Заповіт мною прочитано вголос та підписано власноручно

(пише заповідач від руки)

ПІДПИС _____

(підпис)

(Прізвище, ім'я по батькові)

Село Оженин Острозького району Рівненської області

Тридцятого січня дві тисячі дванадцятого року.

Цей заповіт посвідчено мною, Петровою А.І., секретарем Виконавчого комітету Оженинської сільської ради.

У зв'язку з хворобою заповідача Іванова Івана Івановича цей заповіт складено мною та посвідчено вдома в заповідача за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд. 34.

Заповіт записаний мною, Петровою А.І, зі слів Іванова Івана Івановича.

Заповіт до підписання прочитаний уголос заповідачем Івановим Іваном Івановичем і власноручно підписаний ним у моїй присутності о 14 годині 25 хвилин.

Особу його встановлено, дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І.

ЗАПОВІТ

**Село Оженин Острозького району Рівненської області
«тридцятого січня дві тисячі дванадцятого року»**

_____ год. _____ хв.

Я, **Іванов Іван Іванович**, що народився в селі Оженин Острозького району Рівненської області, 02 квітня 1964 року, що проживаю за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд.34, паспорт СР 234241, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 22.03.1996 року, податковий номер 2342342342, будучи при здоровому розумі та ясній пам'яті, що дію вільно, цілеспрямовано, свідомо і добровільно, розумно та на власний розсуд, без будь-якого примусу як фізичного так і психічного, не порушуючи прав третіх осіб, перебуваючи при здоровому розумі та ясній пам'яті, усвідомлюючи значення своїх дій та керуючи ними, бажаючи реального настання правових наслідків, не помиляючись щодо обставин обумовлених нижче, діючи без впливу обману, не під впливом тяжкої обставини, **на випадок моєї смерті роблю таке розпорядження:**

все моє майно, де в воно не було і з чого б воно не складалось, і взагалі все те, що мені буде належати на день смерті та на що я за законом матиму право, заповідаю:

сину Іванову Івану Івановичу, 1980 р.н., який проживає за адресою: місто Рівне, вул.

Перемоги, буд. 15, кв. 3, та

сину Іванову Петру Івановичу, 1980 р.н., який проживає за адресою: місто Рівне, вул.

Перемоги, буд. 15, кв. 3, - в рівних частках (по ½ частці кожному).

Зміст статей 1241, 1254, 1307 Цивільного кодексу України, мені секретарем роз'яснено.

Цей заповіт складено і підписано в двох примірниках, один з яких залишається в справах Виконавчого комітету Оженинської сільської ради Острозького району Рівненської області, а другий видається заповідачу.

Заповіт мною прочитано вголос та підписано власноручно

_____ (пише заповідач від руки)

ПІДПИС _____

(підпис)

(Прізвище, ім'я по батькові)

Село Оженин Острозького району Рівненської області

Тридцятого січня дві тисячі дванадцятого року.

Цей заповіт посвідчено мною, Петровою А.І., секретарем Виконавчого комітету Оженинської сільської ради.

Заповіт записаний мною, Петровою А.І, зі слів Іванова Івана Івановича.

Заповіт до підписання прочитаний уголос заповідачем Івановим Іваном Івановичем і власноручно підписаний ним у моїй присутності о 14 годині 25 хвилин.

Особу його встановлено, дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І.

ЗАПОВІТ

**Село Оженин Острозького району Рівненської області
«тридцятого січня дві тисячі дванадцятого року»**

Год. _____ хв.

Я, **Іванов Іван Іванович**, що народився в селі Оженин Острозького району Рівненської області, 02 квітня 1964 року, що проживаю за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд.34, паспорт СР 234241, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 22.03.1996 року, податковий номер 2342342342, будучи при здоровому розумі та ясній пам'яті, що дію вільно, цілеспрямовано, свідомо і добровільно, розумно та на власний розсуд, без будь-якого примусу як фізичного так і психічного, не порушуючи прав третіх осіб, перебуваючи при здоровому розумі та ясній пам'яті, усвідомлюючи значення своїх дій та керуючи ними, бажаючи реального настання правових наслідків, не помиляючись щодо обставин обумовлених нижче, діючи без впливу обману, не під впливом тяжкої обставини, **на випадок моєї смерті роблю таке розпорядження:**

-житловий будинок з надвірними будівлями, що розташований за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вул. Кринична, буд. 34 та земельну ділянку за тією ж адресою, заповідаю:

сину Іванову Івану Івановичу, 1980 р.н., який проживає за адресою: місто Рівне, вул. Перемоги, буд. 15, кв. 3;

-земельні ділянки загальною площею 2,34 га, що розташовані на території Хорівської сільської ради, що належать мені на підставі Державного акта на право власності на земельну ділянку серії ЯН№234234, виданого Хорівською сільською радою 27.02.2004 року, та

майновий пай в КСП «Зоря» (СГПП «Зоря»), що належить мені на підставі Свідоцтва про право власності на майновий пай РВ№234234, виданого Оженинською сільською радою 23.01.2001 року, - заповідаю:

дочці Івановій Іванні Іванівні, 1980 р.н., який проживає за адресою: місто Рівне, вул. Перемоги, буд. 15, кв. 3.

Зміст статей 1241, 1254, 1307 Цивільного кодексу України, мені секретарем роз'яснено.

Цей заповіт складено і підписано в двох примірниках, один з яких залишається в справах Виконавчого комітету Оженинської сільської ради Острозького району Рівненської області, а другий видається заповідачу.

Заповіт мною прочитано вголос та підписано власноручно

(пише заповідач від руки)

ПІДПИС _____

(підпис)

(Прізвище, ім'я по батькові)

Село Оженин Острозького району Рівненської області

Тридцятого січня дві тисячі дванадцятого року.

Цей заповіт посвідчено мною, Петровою А.І., секретарем Виконавчого комітету Оженинської сільської ради.

Заповіт записаний мною, Петровою А.І, зі слів Іванова Івана Івановича.

Заповіт до підписання прочитаний уголос заповідачем Івановим Іваном Івановичем і власноручно підписаний ним у моїй присутності о 14 годині 25 хвилин.

Особу його встановлено, дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.

ЗАПОВІТ

Село Оженин Острозького району Рівненської області
«тридцятого січня дві тисячі дванадцятого року»

_____ год. _____ хв.

Я, **Іванов Іван Іванович**, що народився в селі Оженин Острозького району Рівненської області, 02 квітня 1964 року, що проживаю за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд.34, паспорт СР 234241, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 22.03.1996 року, податковий номер 2342342342, будучи при здоровому розумі та ясній пам'яті, що дію вільно, цілеспрямовано, свідомо і добровільно, розумно та на власний розсуд, без будь-якого примусу як фізичного так і психічного, не порушуючи прав третіх осіб, перебуваючи при здоровому розумі та ясній пам'яті, усвідомлюючи значення своїх дій та керуючи ними, бажаючи реального настання правових наслідків, не помиляючись щодо обставин обумовлених нижче, діючи без впливу обману, не під впливом тяжкої обставини, **на випадок моєї смерті роблю таке розпорядження:**

- **житловий будинок з надвірними будівлями, що розташований за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вул. Кринична, буд. 34 та земельну ділянку за тією ж адресою, заповідаю:**

сину Іванову Івану Івановичу, 1980 р.н., який проживає за адресою: місто Рівне, вул. Перемоги, буд. 15, кв. 3;

- все інше моє майно, яке не вказане вище, де б воно не було і з чого б воно не складалось, яке буде належати на день моєї смерті і на яке я матиму право за законом, заповідаю:

дочці Івановій Іванні Іванівні, 1980 р.н., який проживає за адресою: місто Рівне, вул. Перемоги, буд. 15, кв. 3.

Зміст статей 1241, 1254, 1307 Цивільного кодексу України, мені секретарем роз'яснено.

Цей заповіт складено і підписано в двох примірниках, один з яких залишається в справах Виконавчого комітету Оженинської сільської ради Острозького району Рівненської області, а другий видається заповідачу.

Заповіт мною прочитано вголос та підписано власноручно

(пише заповідач від руки)

ПІДПИС _____

(підпис)

(Прізвище, ім'я по батькові)

Село Оженин Острозького району Рівненської області

Тридцятого січня дві тисячі дванадцятого року.

Цей заповіт посвідчено мною, Петровою А.І., секретарем Виконавчого комітету Оженинської сільської ради.

Заповіт записаний мною, Петровою А.І, зі слів Іванова Івана Івановича.

Заповіт до підписання прочитаний уголос заповідачем Івановим Іваном Івановичем і власноручно підписаний ним у моїй присутності о 14 годині 25 хвилин.

Особу його встановлено, дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І.

ЗАПОВІТ
Село Оженин Острозького району Рівненської області
«тридцятого січня дві тисячі дванадцятого року»

_____ год. _____ хв.

Я, **Іванов Іван Іванович**, що народився в селі Оженин Острозького району Рівненської області, 02 квітня 1964 року, що проживаю за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд.34, паспорт СР 234241, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 22.03.1996 року, податковий номер 2342342342, діючи вільно та добровільно, усвідомлюючи значення своїх дій та вільно керуючи ними, не помиляючись щодо обставин, що мають істотне значення, не будучи під впливом обману, без фізичного чи психічного тиску, не під впливом тяжкої обставини,

на випадок моєї смерті роблю таке розпорядження:

все моє майно, де в воно не було і з чого б воно не складалось, і взагалі все те, що мені буде належати на день смерті та на що я за законом матиму право, заповідаю:

сину Іванову Івану Івановичу, 1980 р.н., який проживає за адресою: місто Рівне, вул. Перемоги, буд. 15, кв. 3

Зміст статей 1241, 1254, 1307 Цивільного кодексу України, мені секретарем роз'яснено.

Заповіт мною прочитано вголос.

В зв'язку з моїм похилим віком/хворобою (вид хвороби)/фізичною вадою я, заповідач Іванов Іван Іванович не можу особисто підписати заповіт, тому на моє прохання та за моїм дорученням, в присутності секретаря Виконавчого комітету Оженинської сільської ради та **двох запрошених мною свідків:**

Дмитрука Сергія Сергійовича, що народився в селі Оженин Острозького району Рівненської області, 02 квітня 1965 року, що проживає за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд.84, паспорт СР 234241, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 22.03.1996 року, податковий номер 2342342342,

Дмитрука Івана Сергійовича, що народився в селі Оженин Острозького району Рівненської області, 02 квітня 1974 року, що проживає за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд.84, паспорт СР 234241, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 22.03.1996 року, податковий номер 2342342342,

попередньо зачитавши вголос заповіт підписано:

Тополевою Ганною Іванівною, що народилася в селі Оженин Острозького району Рівненської області, 22 квітня 1974 року, що проживає за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд. 104, паспорт СР 234241, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 22.03.1996 року, податковий номер 2342342342.

Я, заповідач, стверджую, що вказані свідки не є спадкоємцями за заповітом, членами сім'ї та близькими родичами спадкоємця за заповітом.

Свідки та Тополева Г.І. попереджені про дотримання таємниці вчинення нотаріальної дії та ознайомлені секретарем з відповідальністю про це, зокрема зі змістом ст. 1255 Цивільного кодексу України.

Заповіт записано секретарем зі слів заповідача на його прохання за допомогою загальноприйнятих технічних засобів, складено у двох примірниках, один з яких знаходиться у справах Виконавчого комітету Оженинської сільської ради, а другий - у заповідача,

і підписано 0 _____ год. _____ хв.

Підпис _____ Тополева Ганна Іванівна

ПІДПИС за заповідача _____

(підпис) _____ (Прізвище, ім'я по батькові)

Свідок 1. _____

Свідок 2. _____

Село Оженин Острозького району Рівненської області
Тридцятого січня дві тисячі дванадцятого року.

Цей заповіт посвідчено мною, Петровою А.І., секретарем Виконавчого комітету Оженинської сільської ради.

Заповіт записаний мною, Петровою А.І, зі слів Іванова Івана Івановича

У зв'язку з хворобою/фізичною вадою/похилим віком Іванова Івана Івановича за його дорученням, у його та моїй, Петрової А.І, присутності текст заповіту підписано Тополевою Ганною Іванівною.

Заповіт повністю прочитаний уголос заповідачем до його підписання у присутності запрошених ним свідків Дмитрука Сергія Сергійовича, який проживає за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд.84, Дмитрука Івана Сергійовича, який проживає за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд. 84.

Особу заповідача встановлено, його дієздатність перевірено.

Особи свідків, які прочитали заповіт уголос до його підписання і поставили на заповіті свої підписи, встановлено, їх дієздатність перевірено.

Особу Тополевої Г.І., яка підписала заповіт у моїй присутності, встановлено, її дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І.

ЗАПОВІТ

**Село Оженин Острозького району Рівненської області
«тридцятого січня дві тисячі дванадцятого року»**

_____ год. _____ хв.

Я, **Іванов Іван Іванович**, що народився в селі Оженин Острозького району Рівненської області, 02 квітня 1964 року, що проживаю за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд.34, паспорт СР 234241, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 22.03.1996 року, податковий номер 2342342342, діючи вільно та добровільно, усвідомлюючи значення своїх дій та вільно керуючи ними, не помиляючись щодо обставин, що мають істотне значення, не будучи під впливом обману, без фізичного чи психічного тиску, не під впливом тяжкої обставини,

на випадок моєї смерті роблю таке розпорядження:

все моє майно, де в воно не було і з чого б воно не складалось, і взагалі все те, що мені буде належати на день смерті та на що я за законом матиму право, заповідаю:

сину Іванову Івану Івановичу, 1980 р.н., який проживає за адресою: місто Рівне, вул.

Перемоги, буд. 15, кв. 3

Зміст статей 1241, 1254, 1307 Цивільного кодексу України, мені секретарем роз'яснено.

В зв'язку з моїм похилим віком/хворобою (.....) я, заповідач Іванов Іван Іванович, не можу самостійно прочитати та підписати заповіт, тому на моє прохання та за моїм дорученням, в моїй присутності, присутності секретаря Виконавчого комітету Оженинської сільської ради Петрової А.І. та двох запрошених мною свідків:

Дмитрука Сергія Сергійовича, що народився в селі Оженин Острозького району Рівненської області, 02 квітня 1965 року, що проживає за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд.84, паспорт СР 234241, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 22.03.1996 року, податковий номер 2342342342,

Дмитрука Івана Сергійовича, що народився в селі Оженин Острозького району Рівненської області, 02 квітня 1974 року, що проживає за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд.84, паспорт СР 234241, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 22.03.1996 року, податковий номер 2342342342,

попередньо зачитавши вголос заповіт підписано:

Тополевою Ганною Іванівною, що народилася в селі Оженин Острозького району Рівненської області, 22 квітня 1974 року, що проживає за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд. 104, паспорт СР 234241, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 22.03.1996 року, податковий номер 2342342342.

Я, заповідач, стверджую, що вказані свідки не є спадкоємцями за заповітом, членами сім'ї та близькими родичами спадкоємця за заповітом.

Заповіт до підписання вголос прочитаний секретарем, обома свідками, **Тополевою Ганною Іванівною**.

Свідки та Тополева Г.І. попереджені про дотримання таємниці вчинення нотаріальної дії та ознайомлені секретарем з відповідальністю про це, зокрема зі змістом ст. 1255 Цивільного кодексу України.

Заповіт записано секретарем зі слів заповідача на його прохання за допомогою загальноприйнятих технічних засобів, складено у двох примірниках, один з яких знаходиться у справах Виконавчого комітету Оженинської сільської ради, а другий - у заповідача,

і підписано 0 _____ год. _____ хв.

Підпис Тополева Ганна Іванівна
ПДПИС _____
(підпис) (Прізвище, ім'я по батькові)

Свідок 1. _____

Свідок 2. _____

Село Оженин Острозького району Рівненської області

Тридцятого січня дві тисячі дванадцятого року.

Цей заповіт посвідчено мною, Петровою А.І., секретарем Виконавчого комітету Оженинської сільської ради.

Заповіт записаний мною, Петровою А.І, зі слів Іванова Івана Івановича

У зв'язку з хворобою/фізичною вадою/похилим віком Іванова Івана Івановича за його дорученням, у його та моїй, Петрової А.І, присутності текст заповіту підписано Тополевою Ганною Іванівною.

У зв'язку з тим, що Іванов Іван Іванович через похилий вік/хворобу/фізичну ваду не може особисто прочитати текст заповіту уголос, за його дорученням, в його та моїй, Петрової А.І., присутності текст заповіту до його підписання зачитаний уголос запрошеними ним свідками Дмитруком Сергієм Сергійовичем, який проживає за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд.84, Дмитруком Іваном Сергійовичем, який проживає за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Оженин, вулиця Кринична, буд.84.

Заповіт власноручно підписано свідками у моїй присутності.

Особу заповідача встановлено, його дієздатність перевірено.

Особи свідків, які прочитали заповіт уголос до його підписання і поставили на заповіті свої підписи, встановлено, їх дієздатність перевірено.

Особу Тополевої Г.І., яка підписала заповіт у моїй присутності, встановлено, її дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І.

Зразок заповіту № 8
Шаблонний заповіт для заповнення від руки

ЗАПОВІТ
Село _____ Острозького району Рівненської області
« _____ дві тисячі _____ року»
„ _____ ” год. „ _____ ” хв.

Я, _____, що народився в _____, „ _____ ” _____ року, що проживаю за адресою:

_____ ,
паспорт _____, виданий _____, „ _____ ” _____ року, податковий номер _____,

будучи при здоровому розумі та ясній пам'яті, що дію вільно, цілеспрямовано, свідомо і добровільно, розумно та на власний розсуд, без будь-якого примусу як фізичного так і психічного, не порушуючи прав третіх осіб, перебуваючи при здоровому розумі та ясній пам'яті, усвідомлюючи значення своїх дій та керуючи ними, бажаючи реального настання правових наслідків, не помиляючись щодо обставин обумовлених нижче, діючи без впливу обману, не під впливом тяжкої обставини, **на випадок моєї смерті роблю таке розпорядження:**

Зміст статей 1241, 1254, 1307 Цивільного кодексу України, мені секретарем роз'яснено. Цей заповіт складено і підписано в двох примірниках, один з яких залишається в справах Виконавчого комітету Оженинської сільської ради Острозького району Рівненської області, а другий видається заповідачу.

Заповіт мною прочитано вголос та підписано власноручно

_____ (пише заповідач від руки)

ПІДПИС _____
(підпис) (Прізвище, ім'я по батькові)

Село Оженин Острозького району Рівненської області

_____ дві тисячі _____ року.

Цей заповіт посвідчено мною, Петровою А.І., секретарем Виконавчого комітету Оженинської сільської ради.

Заповіт записаний мною, Петровою А.І, зі слів _____:

Заповіт до підписання прочитаний уголос заповідачем _____ і

власноручно підписаний ним у моїй присутності о _____ годині _____ хвилин.

Особу його встановлено, дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Стягнуто _____

(державного мита)

Секретар _____ Петрова А.І

ДОВІРЕНІСТЬ

Місто (селище, село) _____,

(число, місяць, рік словами)

Я, _____,

(прізвище, ім'я, по батькові довірителя)

що мешкаю _____,
згідно з попереднім усним договором, цією довіреністю уповноважую

(прізвище, ім'я, по батькові уповноваженої особи)

що мешкає _____,
вести справи у державних нотаріальних конторах/або приватних нотаріусів з оформлення моїх спадкових прав на майно, яке залишилось після померлої(го), _____ року
(дата смерті спадкодавця)

(прізвище, ім'я, по батькові спадкодавця)

Для чого надаю йому (їй) право: подавати від мого імені будь-які документи, включаючи заяви, представляти мої інтереси в відповідному бюро технічної інвентаризації та в управлінні Держгеокадастру, інших органах земельних ресурсів, у відповідного державного реєстратора, у інших підприємствах, установах і організаціях незалежно від їх підпорядкування та форми власності з питань оформлення спадщини; отримувати необхідні довідки, документи, оформлені на моє ім'я, сплачувати належні з мене платежі, включаючи державне мито, отримати витяги з технічної документації про нормативну грошову оцінку в управлінні Держгеокадастру, витязи з ДЗК, інші довідки та документи, необхідні для оформлення спадкових прав, одержати видані на моє ім'я свідоцтва про право на спадщину за законом або за заповітом, інформацію з Державного реєстру прав власності на нерухоме майно щодо успадкованого об'єкта нерухомості, підписувати документи та вчиняти всі інші юридично значимі дії, пов'язані з цією довіреністю.

Положення Податкового кодексу України, ст. ст. 244-249 Цивільного кодексу України та статті 65 Сімейного кодексу України мені посадовою особою роз'яснено.

Довіреність видана терміном на _____ та дійсна до
(термін дії довіреності)

(дата, до якої чинна видана довіреність)

Довіреність мною прочитано вголос та підписано власноручно

Підпис _____

" ____ " _____ року ця довіреність

(число, місяць, рік словами)

посвідчена мною, _____,

(прізвище, ім'я, по батькові)

(посада посадової, службової особи)

Довіреність підписана _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

у моїй присутності. Особу його (її) встановлено, дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Посада

Печатка Підпис

Довіреність на ведення справ в суді та в інших організаціях і установах

ДОВІРЕНІСТЬ

Місто (селище, село) _____,

(число, місяць, рік словами)

Я, _____,

(прізвище, ім'я, по батькові довірителя)

що мешкаю _____,

згідно з попереднім усним договором, цією довіреністю уповноважую

(прізвище, ім'я, по батькові уповноваженої особи)

що мешкає _____,

бути моїм представником в усіх організаціях, установах, підприємствах, органах влади, органах внутрішніх справ, прокуратурі, виконавчій службі, судах усіх ланок з питань захисту моїх законних прав та інтересів.

Для чого надаю йому (їй) право: подавати від мого імені заяви, у тому числі позовні, отримувати необхідні довідки, документи, підписувати документи, вести від мого імені справи у всіх державних установах, кооперативних, громадських, приватних організаціях, а також вести мої цивільні та кримінальні справи у всіх судових установах з усіма правами, які надані законом позивачу, відповідачу та третій особі, у тому числі з правом визнання або відмови повністю або частково від позовних вимог, зміни предмета позову, укладання мирової угоди, оскарження рішення суду, отримання або пред'явлення виконавчих документів до стягнення, та виконувати всі інші дії, що пов'язані з виконанням даної довіреності в межах та обсязі, передбачених чинним законодавством України.

Довіреність видана терміном на _____ та дійсна

(термін дії довіреності)

до _____

(дата, до якої чинна видана довіреність)

Положення ст. ст. 244-249 Цивільного кодексу України мені посадовою особою роз'яснено.

Довіреність мною прочитано вголос та підписано власноручно

Підпис _____

"___" _____ року ця довіреність

(число, місяць, рік словами)

посвідчена мною, _____,

(прізвище, ім'я, по батькові)

(посада посадової, службової особи)

Довіреність підписана _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

у моїй присутності. Особу його (її) встановлено, дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Посада

Печатка Підпис

ДОВІРЕНІСТЬ

Місто (селище, село) _____,

(число, місяць, рік словами)

Я, _____,
(прізвище, ім'я, по батькові довірителя)

що мешкаю _____,
згідно з попереднім усним договором, цією довіреністю уповноважую

(прізвище, ім'я, по батькові уповноваженої особи)

що мешкає _____, отримувати належну мені
пенсію та інші грошові доплати в поштовому відділенні зв'язку N

(найменування та місцезнаходження відділення зв'язку)

Для чого надаю йому (їй) право: подавати від мого імені заяви, отримувати необхідні довідки, документи, підписувати документи та виконувати всі інші дії, пов'язані з даною довіреністю.

Довіреність видана терміном на _____ та дійсна
(термін дії довіреності)

до _____
(дата, до якої чинна видана довіреність)

Положення ст. ст. 244-249 Цивільного кодексу України мені посадовою особою роз'яснено.

Довіреність мною прочитано вголос та підписано власноручно

Підпис _____

" ____ " _____ року ця довіреність
(число, місяць, рік словами)

посвідчена мною, _____,
(прізвище, ім'я, по батькові)

(посада посадової, службової особи)

Довіреність підписана _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

у моїй присутності. Особу його (її) встановлено, дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Посада

Печатка

Підпис

Довіреність на оформлення документів на будинок та земельну ділянку

ДОВІРЕНІСТЬ

Село Сонячне Острозького району Рівненської області

Шостого грудня дві тисячі одинадцятого року

Я, Давюк Дмитро Олександрович, 1948 р.н., що зареєстрований та проживаю за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, вул. Острозька, буд. 2, (паспорт СР 555931, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 25 липня 1996 року), податковий номер 23232323852, попередньо ознайомлений секретарем _____ з загальними вимогами закону, додержання яких є необхідним для чинності правочину, усвідомлюючи значення своїх дій та згідно вільного волевиявлення, на підтвердження та на виконання умов укладеного з повіреною договору доручення відповідно до вимог ст. 244 Цивільного кодексу України, цією довіреністю,

уповноважую

Іванову Іванну Іванівну, 1975 р.н., що зареєстрована та проживає за адресою: Хмельницька обл., м. Нетішин, вул. Кутова, буд. 31, кв. 3, (паспорт НА 555087, виданий Нетішинським МВ УМВС України в Хмельницькій області 14 квітня 1997 року), податковий номер 2*****9,

- представляти мої інтереси в відповідних нотаріальних конторах, приватних та державних нотаріусів, бюро технічної інвентаризації, у відповідного державного реєстратора, усіх підприємствах, установах, організаціях, судах усіх ланок з усіма можливими повноваженнями, банківських установах, органах місцевого самоврядування, органах Держгеокадастру з питань оформлення правовстановлювальних документів на житловий будинок з надвірними будівлями, що розташований за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Сонячне, та реєстрації на нього права власності, а також приватизації земельної ділянки за тією ж адресою.

Для цього їй надається право представляти мої інтереси у всіх відповідних уповноважених підприємствах, установах, організаціях, незалежно від форми власності та підпорядкування з вищевказаних питань, замовлення та отримання, оплати технічної документації на житловий будинок з надвірними будівлями та земельну ділянку, свідоцтва про право власності, інформації з Державного реєстру прав власності на нерухоме майно з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно з правом подачі заяв на проведення такої реєстрації у відповідного державного реєстратора, отримання документів, подавати та одержувати будь-які документи, подавати та підписувати заяви будь-якого змісту, підписувати документи, отримувати копії рішень судів, подавати їх для реєстрації права власності, сплачувати належні з мене платежі, включаючи державне мито (плату), сплачувати всі комунальні та споживчі послуги, стежити за підтриманням будинку в належному стані, вільного доступу до нерухомого майна, а також вчиняти всі інші юридично значимі дії, пов'язані з цією довіреністю та необхідні для виконання наданих повноважень.

Довіреність видана строком на десять років і дійсна до шостого грудня дві тисячі двадцять першого року.

Зміст ст. ст. 244, 245, 247-250 Цивільного кодексу України щодо поняття довіреності, її форми, строків, припинення представництва за довіреністю, скасування довіреності та відмови представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю, секретарем роз'яснено .

Довіреність мною прочитано вголос, підписано власноручно

Підпис: _____

" ____ " _____ року ця довіреність
(число, місяць, рік словами)

посвідчена мною, _____,
(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (посада посадової, службової особи)

Довіреність підписана _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

у моїй присутності. Особу його (її) встановлено, дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Посада

Печатка Підпис

Довіреність на одержання заробітної плати, інших виплат

ДОВІРЕНІСТЬ

Село Сонячне Острозького району Рівненської області
Шостого грудня дві тисячі одинадцятого року

Я, Давюк Дмитро Олександрович, 1948 р.н., що зареєстрований та проживаю за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, вул. Острозька, буд. 2, (паспорт СР 555931, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 25 липня 1996 року), податковий номер 23232323852, попередньо ознайомлений секретарем _____ з загальними вимогами закону, додержання яких є необхідним для чинності правочину, усвідомлюючи значення своїх дій та згідно вільного волевиявлення, на підтвердження та на виконання умов укладеного з повіреною договором доручення відповідно до вимог ст. 244 Цивільного кодексу України, цією довіреністю,

уповноважую

Іванову Іванну Іванівну, 1975 р.н., що зареєстрована та проживає за адресою: Хмельницька обл., м. Нетішин, вул. Кутова, буд. 31, кв. 3, (паспорт НА 555087, виданий Нетішинським МВ УМВС України в Хмельницькій області 14 квітня 1997 року), податковий номер 2*****9, одержувати у будь-яких поштових відділеннях поштові перекази, що надходять на моє ім'я від будь-яких підприємств, установ та організацій, належні мені **заробітну плату, допомоги, соціальні виплати**, а також будь-які інші платежі.

Для здійснення вказаних повноважень представникові надається право подавати від мого імені в межах та у порядку, визначеному чинним законодавством, необхідні для виконання цієї довіреності документи, в тому числі заяви, розписуватися за мене як на документах (у тому числі заявах), так і в їх одержанні, а також в одержанні належних мені грошових Сум, вчиняти інші дії, пов'язані з виконанням цієї довіреності.

Довіреність видана строком на десять років і дійсна до шостого грудня дві тисячі двадцять першого року.

Зміст ст. ст. 244, 245, 247-250 Цивільного кодексу України щодо поняття довіреності, її форми, строків, припинення представництва за довіреністю, скасування довіреності та відмови представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю, секретарем роз'яснено .

Довіреність мною прочитано вголос, підписано власноручно

Підпис: _____

" ____ " _____ року ця довіреність
(число, місяць, рік словами)

посвідчена мною, _____,
(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (посада посадової, службової особи)

Довіреність підписана _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

у моїй присутності. Особу його (її) встановлено, дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Посада

Печатка Підпис

**Довіреність на підготовку документів
для відчуження нерухомого майна**

Довіреність

Село Сонячне Острозького району Рівненської області

Шостого грудня дві тисячі дванадцятого року

Я, Давюк Дмитро Олександрович, 1948 р.н., що зареєстрований та проживаю за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, вул. Острозька, буд. 2, (паспорт СР 555931, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 25 липня 1996 року), податковий номер 23232323852, попередньо ознайомлений секретарем _____ з загальними вимогами закону, додержання яких є необхідним для чинності правочину, усвідомлюючи значення своїх дій та згідно вільного волевиявлення, на підтвердження та на виконання умов укладеного з повіреною договору доручення відповідно до вимог ст. 244 Цивільного кодексу України, цією довіреністю, **уповноважую Іванову Іванну Іванівну**, 1975 р.н., що зареєстрована та проживає за адресою: Хмельницька обл., м. Нетішин, вул. Кутова, буд. 31, кв. 3, (паспорт НА 555087, виданий Нетішинським МВ УМВС України в Хмельницькій області 14 квітня 1997 року), податковий номер 2*****9,

-оформити право власності на житловий будинок з надвірними будівлями за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Сонячне, вул. Супець, 10 (десять), та приватизувати на моє ім'я земельні ділянки за тією ж адресою, виготовити правовстановлювальні документи та технічну документацію на будинок з надвірними будівлями та земельні ділянки, здійснити державну реєстрацію прав;

-підготувати всі необхідні документи для продажу житлового будинку з надвірними будівлями, земельних ділянок, що розташовані за адресою: Рівненська область, Острозький район, село Сонячне, вул. Супець, буд. 10 (десять).

Для цього представнику надається право представляти мої інтереси у всіх уповноважених підприємствах, установах, організаціях, в тому числі, органах нотаріату, податкових інспекціях, у відповідного державного реєстратора, органах місцевого самоврядування, судах будь-якої ланки з усіма можливими правами та повноваженнями, банківських установах, землевпорядних організаціях, в БТІ та органах Держгеокадастру з зазначених вище питань, подавати та одержувати будь-які документи, свідоцтво про право власності на нерухоме майно (інші правовстановлювальні документи, документи, що підтверджують державну реєстрацію права власності), інформацію з Державного реєстру прав власності на нерухоме майно з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, подати заяву на державну реєстрацію прав, подати заяву на приватизацію землі, отримати рішення сільської ради, замовити, оплатити, отримати технічну документацію на земельні ділянки, свідоцтва, інформаційні довідки, укласти договори з землевпорядною організацією на надання послуг, подавати та підписувати заяви будь-якого змісту, готувати, подавати, одержувати всю документацію, необхідну для вчинення правочинів, в т.ч.: інформацію з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, ДЗК, звіт про оціночну (ринкову) вартість майна, довідку з компетентного органу про зареєстрованих осіб, про склад сім'ї, експертну грошову/нормативну грошову/оціночну оцінку земельних ділянок, витяги з ДЗК, інші довідки з структурних підрозділів Держгеокадастру, мати вільний доступ до вищевказаного нерухомого майна, сплачувати всі комунальні та споживчі послуги з правом укладення договорів на обслуговування, сплачувати належні з мене платежі, податки (податок на доходи фізичних осіб), представляти мої інтереси в усіх судах будь-якої ланки з усіма необхідними та можливими правами та повноваженнями.

Зміст 237-250,1000-1010 ЦК України, 65,74 СК України мені секретарем роз'яснено.

Довіреність видана строком на п'ять років і дійсна до тридцятого серпня дві тисячі шістнадцятого року без права передоручення повноважень іншим особам.

Довіреність мною прочитано вголос, підписано власноручно

Підпис: _____ " _____"

Посвідчувальний напис секретаря

ДОВІРЕНІСТЬ

Село Сонячне Острозького району Рівненської області
Шостого грудня дві тисячі одинадцятого року

Я, Давюк Дмитро Олександрович, 1948 р.н., що зареєстрований та проживаю за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. Сонячне, вул. Острозька, буд. 2, (паспорт СР 555931, виданий Острозьким РВ УМВС України в Рівненській області 25 липня 1996 року), податковий номер 23232323852, попередньо ознайомлений секретарем _____ з загальними вимогами закону, додержання яких є необхідним для чинності правочину, усвідомлюючи значення своїх дій та згідно вільного волевиявлення, на підтвердження та на виконання умов укладеного з повіреною договором доручення відповідно до вимог ст. 244 Цивільного кодексу України, цією довіреністю,

уповноважую

Іванову Іванну Іванівну, 1975 р.н., що зареєстрована та проживає за адресою: Хмельницька обл., м. Нетішин, вул. Кутова, буд. 31, кв. 3, (паспорт НА 555087, виданий Нетішинським МВ УМВС України в Хмельницькій області 14 квітня 1997 року), податковий номер 2*****9, **отримувати орендну плату у грошовій формі або майном за користування належною мені на праві власності земельною ділянкою:**

Для здійснення вказаних повноважень представникові надається право подавати від мого імені в межах та у порядку, визначеному чинним законодавством, необхідні для виконання цієї довіреності документи, в тому числі заяви, отримувати належну мені орендну плату, підписувати документи та акти приймання-передачі майна, вчиняти інші дії, пов'язані з виконанням цієї довіреності.

Довіреність видана строком на десять років і дійсна до шостого грудня дві тисячі двадцять першого року.

Зміст ст. ст. 244, 245, 247-250 Цивільного кодексу України щодо поняття довіреності, її форми, строків, припинення представництва за довіреністю, скасування довіреності та відмови представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю, секретарем роз'яснено .

Довіреність мною прочитано вголос, підписано власноручно

Підпис: _____

" ____ " _____ року ця довіреність
(число, місяць, рік словами)

посвідчена мною, _____,
(прізвище, ім'я, по батькові)

(посада посадової, службової особи)

Довіреність підписана _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

у моїй присутності. Особу його (її) встановлено, дієздатність перевірено.

Зареєстровано в реєстрі за N _____

Посада

Печатка Підпис

VII. Зразки заяв до реєстрів Інформаційної системи Міністерства юстиції України

Додаток 1
до Положення про Єдиний реєстр довіреностей

Заява про реєстрацію довіреності та дубліката довіреності у Єдиному реєстрі довіреностей

Вид дії: ♦ Реєстрація ♦ виправлення запису ♦ Видалення (помилкового) запису

Тип документа: ♦ Довіреність ♦ Довіреність, видана у порядку передоручення
 ♦ Дублікат

Пошукові атрибути запису:

Реєстраційний номер запису у Єдиному реєстрі довіреностей*

або

Серія бланка

Номер бланка

або

Дата посвідчення

Номер у реєстрі нотаріальних дій

Відомості про посвідчувача:

Спеціальні бланки нотаріальних документів, на яких викладено текст документа:

Серія Номер Серія Номер

Серія Номер Серія Номер

Дата посвідчення / видачі Номер у реєстрі нотаріальних дій

Додаткові відомості

Строк дії до: Безстрокова Видана на тимчасовий талон

Безвідклична з до

▶ Відомості про особу, яка посвідчила довіреність

♦ Державна нотаріальна контора ♦ Приватний нотаріус
♦ Державний нотаріальний архів ♦ Інший посвідчувальний орган

Регіон:

Назва організації, посада та ПІБ (нотаріусам обов'язково зазначити нотаріальну контору, нотаріальний округ та номер свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю)

▶ Відомості про особу, яка видала довіреність

Ідентифікаційний номер / код ЄДРПОУ

Причина відсутності ІДН / ЄДРПОУ

♦ За релігійними переконаннями ♦ Нерезидент
♦ Інша причина (вказати у додаткових відомостях)

ПІБ/Назва

Додаткові відомості

▲ В і д о м о с т і п р о д о к у м е н т

► **Відомості про представника**

Представник № 1

Ідентифікаційний номер / код ЄДРПОУ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Причина відсутності ІДН / ЄДРПОУ

- ◆ За релігійними переконаннями ◆ Нерезидент
◆ Інша причина (вказати у додаткових відомостях)

ПБ/Назва

--

Додаткові відомості

--

*При реєстрації передоручення або дублікату вказується реєстраційний номер основної довіреності.

Представник № 2

Продовження додатка 1

Ідентифікаційний номер / код ЄДРПОУ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Причина відсутності ІДН / ЄДРПОУ

- ◆ За релігійними переконаннями ◆ Нерезидент
◆ Інша причина (вказати у додаткових відомостях)

ПБ/Назва

--

Додаткові відомості

--

► **Відомості про майно**

Майно № 1

◆ Транспортний засіб

◆ Інше майно

Номер державної реєстрації

--

Серійний номер

--

Опис майна

--

Майно № 2

◆ Транспортний засіб

◆ Інше майно

Номер державної реєстрації

--

Серійний номер

--

Опис майна

--

► **Додаткові відомості**

► **Документ, на підставі якого звільнено або частково звільнено від оплати**

◆ Часткове звільнення

◆ Повне звільнення

Назва документа

--

Номер / серія документа

--

Дата видачі документа

дд	мм	рр
----	----	----

Видавець документа

--

► **Відомості про заявника**

ПБ / Назва

--

Адреса, на яку надіслати витяг про реєстрацію

Країна

Індекс

Область

Район

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Місто (селище)

Вулиця

буд.

корп.

кв.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Телефон заявника

--

Підпис заявника

Службові відмітки (заповнюється Реєстратором)

Вхідний номер заяви

--

--

Печатка

Аркуш

--

Усього аркушів

--

Вихідний № _____

Дата _____

--

Реєстраційний номер запису

--

Дата реєстрації

	дд	мм	рр
--	----	----	----

Заява про реєстрацію припинення дії довіреності у Єдиному реєстрі довіреностей

Вид дії:

◆ Реєстрація припинення дії

◆ Виправлення помилок

◆ Відміна реєстрації помилкового припинення дії

► Відомості про документ, дію якого припинено

Тип документа: ◆ Довіреність

◆ Довіреність, видана у порядку передоручення

Реєстраційний номер запису у Єдиному реєстрі довіреностей*

Спеціальний бланк нотаріальних документів, на якому викладено текст довіреності:

Серія Номер

Дата посвідчення дд мм рр Номер у реєстрі нотаріальних дій:

Відомості про посвідчувача:

► Відомості про документ-підставу припинення дії довіреності

Назва документа:

Дата документа дд мм рр Номер документа

Видавець документа:

Додаткові відомості

► Відомості про орган/особу, що отримав(ла) документ-підставу припинення дії довіреності

◆ Державна нотаріальна контора ◆ Приватний нотаріус ◆ Державний нотаріальний архів

Регіон:

Назва організації, посада та ПІБ (обов'язково зазначити нотаріальну контору, нотаріальний округ, номер свідоцтва про право на заняття нотаріальною діяльністю)

► Додаткові відомості

► Відомості про заявника

ПІБ /Назва

Адреса, на яку надіслати витяг про реєстрацію

Країна	Індекс	Область	Район
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Місто (селище)	Вулиця	буд.	корп.	кв.
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Телефон заявника

Підпис заявника

Службові відмітки (заповнюється Реєстратором)

Вхідний номер заяви

Реєстраційний номер запису

Печатка

Дата реєстрації

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------

* При реєстрації припинення дії вказується реєстраційний номер довіреності або передоручення.

Вихідний номер _____

Дата _____

ЗАЯВА

про державну реєстрацію заповітів та спадкових договорів

Відомості про
заповідача/відчужувача

Реєстраційний номер облікової картки
платника податків

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Причина відсутності номера

За релігійними переконаннями	☐	Нерезидент	☐
Інша причина	☐		

Прізвище, ім'я та по батькові

--

Прізвище, ім'я та по батькові англійською мовою

--

Дата народження

дд	мм	рррр
----	----	------

Місце народження (якщо місце народження невідоме, зазначається країна народження)

--

Місце проживання (місцеперебування)

Країна	Індекс	Область	Район

Місто (селище, село)	Вулиця	буд.	корп.	кв.

Відомості про
заповідача/відчужувача

Реєстраційний номер облікової картки
платника податків

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Причина відсутності номера

За релігійними переконаннями	☐	Нерезидент	☐
Інша причина	☐		

Прізвище, ім'я та по батькові

--

Прізвище, ім'я та по батькові англійською мовою

--

Дата народження

дд	мм	рррр
----	----	------

Місце народження (якщо місце народження невідоме, зазначається країна народження)

--

Місце проживання (місцеперебування)

Країна	Індекс	Область	Район

Місто (селище, село)	Вулиця	буд.	корп.	кв.

Прізвище, ім'я та по батькові

--

Дата народження

дд	мм	рррр
----	----	------

Місце народження (якщо місце народження невідоме, зазначається країна народження)

--

Відомості про підставу, через яку особа складає заповіт від імені заповідача:

--

Місце проживання (місцеперебування)

Країна	Індекс	Область	Район

Місто (селище, село)	Вулиця	буд.	корп.	кв.

Зворотний бік заяви про державну реєстрацію заповітів та спадкових договорів

Вид	Заповіт	☐	Секретний заповіт	☐	Заповіт подружжя	☐
-----	---------	--------------------------	-------------------	--------------------------	------------------	--------------------------

Відомості про особу, яка складає заповіт від імені заповідача в іноземній державі

документа:

Спадковий договір Спадковий договір з участю подружжя

Дублікат	☐	Реєстраційний номер документа, на який видано дублікат	
Серія бланка	<input type="text"/>	Номер бланка	<input type="text"/>
Серія бланка	<input type="text"/>	Номер бланка	<input type="text"/>
Серія бланка	<input type="text"/>	Номер бланка	<input type="text"/>
Серія бланка	<input type="text"/>	Номер бланка	<input type="text"/>
Серія бланка	<input type="text"/>	Номер бланка	<input type="text"/>

Відомості про бланки, на яких викладено текст заповіту, зареєстрованого в іншій державі

Номер у реєстрі нотаріальних дій Дата посвідчення/видачі

Державна нотаріальна контора Приватний нотаріус Інший посвідчувальний орган

Найменування юридичної особи та/або прізвище, ім'я та по батькові (нотаріуси обов'язково зазначають нотаріальну контору, нотаріальний округ, інші — посаду)

Місце зберігання

Додаткові відомості

Відомості про звільнення від оплати
Реєстрація спадкового договору, посвідченого до введення Спадкового реєстру
Інший посвідчувальний орган
Документ, на підставі якого звільнено від оплати
Назва документа
Номер/серія Дата видачі документа
Видавець документа

Відомості про заявника
Прізвище, ім'я та по батькові/найменування юридичної особи

Адреса, за якою надсилається витяг про реєстрацію
Країна Індекс Область Район
Місто (селище, село) Вулиця буд. корп. кв.

Телефон заявника

Підпис заявника

М.П.

Аркуш Усього аркушів

Службові відмітки (заповнюється Реєстратором)

Вхідний номер заяви

Реєстраційний номер запису

Дата реєстрації

Вихідний номер _____
Дата _____

ЗАЯВА про реєстрацію зміни місця зберігання заповітів та спадкових договорів

Відомості про заповідача/відчужувача
Реєстраційний номер облікової картки
платника податків

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Причина відсутності номера

За релігійними переконаннями	☐	Нерезидент	☐
Архівний запис	☐	Інша причина	☐

Прізвище, ім'я та по батькові

--

Відомості про заповідача/відчужувача
Реєстраційний номер облікової картки
платника податків

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Причина відсутності номера

За релігійними переконаннями	☐	Нерезидент	☐
Архівний запис	☐	Інша причина	☐

Прізвище, ім'я та по батькові

--

Відомості про документ, зміну місця зберігання якого необхідно зареєструвати

Вид документа:	Заповіт ☐	Секретний заповіт ☐	Заповіт подружжя ☐
		Спадковий договір ☐	Спадковий договір з участю подружжя ☐

Серія бланка	<input type="text"/>	Номер бланка	<input type="text"/>
Серія бланка	<input type="text"/>	Номер бланка	<input type="text"/>
Серія бланка	<input type="text"/>	Номер бланка	<input type="text"/>
Серія бланка	<input type="text"/>	Номер бланка	<input type="text"/>
Серія бланка	<input type="text"/>	Номер бланка	<input type="text"/>

Номер у реєстрі нотаріальних дій Дата посвідчення

дд	мм	рррр
----	----	------

Реєстраційний номер документа у Спадковому реєстрі

Державна нотаріальна контора ☐	Приватний нотаріус ☐	Інший посвідчувальний орган ☐
---	---	--

Найменування юридичної особи та/або прізвище, ім'я та по батькові (нотаріуси обов'язково зазначають нотаріальну контору, нотаріальний округ, інші — посаду)

--

Місце зберігання

--

Відомості про нове місце зберігання

Державна нотаріальна контора ☐	Приватний нотаріус ☐	Інший посвідчувальний орган ☐
Архів ☐		

Вихідний номер _____
Дата _____

ЗАЯВА про реєстрацію зміни і скасування заповітів та зміни і розірвання спадкових договорів

Реєстраційний номер заповіту (спадкового договору) у Спадковому реєстрі

Відомості про документ, на підставі якого здійснюється зміна/скасування/розірвання

Тип змін:	Зміна ☐	Скасування ☐	Розірвання ☐
Вид документа:	Заповіт ☐	Заповіт подружжя ☐	Спадковий договір з участю подружжя ☐
	Заява ☐	Спадковий договір ☐	Секретний заповіт ☐
			Інший документ ☐

Додаткові відомості про документ, на підставі якого здійснюється зміна/скасування/розірвання

Серія бланка	<input type="text"/>	Номер бланка	<input type="text"/>
Серія бланка	<input type="text"/>	Номер бланка	<input type="text"/>
Серія бланка	<input type="text"/>	Номер бланка	<input type="text"/>

Номер у реєстрі нотаріальних дій Дата посвідчення/видачі

дд	мм	рррр
----	----	------

Державна нотаріальна контора Приватний нотаріус Інший посвідчувальний орган

Найменування юридичної особи та/або прізвище, ім'я та по батькові (нотаріуси обов'язково зазначають нотаріальну контору, нотаріальний округ, інші — посаду)

Реєстраційний номер облікової картки платника податків

Причина відсутності номера

<input style="width: 100%;" type="text"/>	☐ За релігійними переконаннями	☐ Нерезидент
	☐ Інша причина	☐

Прізвище, ім'я та по батькові

Прізвище, ім'я та по батькові англійською мовою

Дата народження

дд	мм	рррр
----	----	------

Місце проживання (місцеперебування)

Країна	Індекс	Область	Район
<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>

Місто (селище, село)	Вулиця	буд.	корп.	кв.
<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>

Реєстраційний номер облікової картки платника податків

Причина відсутності номера

<input style="width: 100%;" type="text"/>	☐ За релігійними переконаннями	☐ Нерезидент
	☐ Інша причина	☐

Прізвище, ім'я та по батькові

Прізвище, ім'я та по батькові англійською мовою

Дата народження

дд	мм	рррр
----	----	------

Місце проживання (місцеперебування)

Країна	Індекс	Область	Район
<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>

Місто (селище, село)	Вулиця	буд.	корп.	кв.
<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>	<input style="width: 100%;" type="text"/>

Відомості про заповідача/відчужувача

Відомості про заповідача/відчужувача

Зворотний бік заяви про реєстрацію зміни і скасування заповітів та зміни і розірвання спадкових договорів

Відомості про документ, який змінено/скасовано/розірвано

Вид документа:	Заповіт ☐	Секретний заповіт ☐	Заповіт подружжя ☐		
		Спадковий договір ☐	Спадковий договір з участю подружжя ☐		
Серія бланка	<input type="text"/>	Номер бланка	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Серія бланка	<input type="text"/>	Номер бланка	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Серія бланка	<input type="text"/>	Номер бланка	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Номер у реєстрі нотаріальних дій	<input type="text"/>		Дата посвідчення	<input type="text"/>	<input type="text"/>
	Державна нотаріальна контора ☐	Приватний нотаріус ☐	Інший посвідчувальний орган ☐		

Найменування юридичної особи та/або прізвище, ім'я та по батькові (нотаріуси обов'язково зазначають нотаріальну контору, нотаріальний округ, інші — посаду)

Місцезберігання	

Додаткові відомості

Відомості про звільнення від оплати

Інший посвідчувальний орган

Документ, на підставі якого звільнено від оплати

Назва документа	<input type="text"/>		
Номер/серія	<input type="text"/>	Дата видачі документа	<input type="text"/>
Видавець документа	<input type="text"/>		

Відомості про заявника

Прізвище, ім'я та по батькові / найменування юридичної особи

Адреса, за якою надсилається витяг про реєстрацію					
Країна	Індекс	Область	Район		
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>		
Місто (селище, село)	Вулиця	буд.	корп.	кв.	
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	

Телефон заявника

Підпис заявника

М.П.

Аркуш

Усього аркушів

Службові відмітки (заповнюється Реєстратором)

Вхідний номер заяви

Реєстраційний номер запису

Дата реєстрації

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------

VIII. Зразки довідок, необхідних для вчинення нотаріальних дій

Зразок № 1

Довідки про зареєстрованих осіб в будинку/квартирі

Штамп сільської ради

Дата

Вихідний номер

ДОВІДКА

видана _____ сільською радою в тому, що в житловому будинку, який знаходиться за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. _____, вул. Шевченка, буд. 12, що належить Іванову Івану Івановичу, зареєстровані:

- 1.
- 2.
- 3.

Довідка видана для пред'явлення за місцем вимоги.

Посада

Підписи

Печатка

Зразок № 2

Довідки про відповідність земельної ділянки (якщо в державному акті не вказана вулиця та номер) житловому будинку з надвірними будівлями

Штамп сільської ради

Дата

Вихідний номер

ДОВІДКА

видана _____ сільською радою в тому, що житловий будинок з надвірними будівлями, який знаходиться за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. _____, вул. Шевченка, буд. 12, що належить Іванову Івану Івановичу, розташований на земельній ділянці площею _____ га з кадастровим номером _____.

Посада

Підписи

Печатка

Зразок №3

Довідки про останнє постійне місце проживання особи (для спадщини)

Штамп сільської ради

Дата

Вихідний номер

ДОВІДКА

видана _____ сільською радою в тому, що Іванов Іван Іванович, який помер 22 січня 2011 року, на момент смерті постійно проживав та був зареєстрований за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. _____, вул. Шевченка, буд. 12, разом з:

- 1.
- 2.
- 3.

Довідка видана для пред’явлення за місцем вимоги.
Посада
Підписи/Печатка

Зразок № 4

Довідки про останнє постійне місце проживання особи (для спадщини)

Штамп сільської ради
Дата
Вихідний номер

ДОВІДКА

видана _____ сільською радою в тому, Іванов Іван Іванович, який помер 22 січня 2011 року, на момент смерті постійно проживав та був зареєстрований за адресою: Рівненська обл., Острозький р-н, с. _____, вул. Шевченка, буд. 12, один.

Довідка видана для пред’явлення за місцем вимоги.
Посада
Підписи
Печатка

**Зразок відмітки на заповіті, що останній не
змінено та не скасовано**

На момент смерті заповідача
цей заповіт не змінено та не скасовано
22.01.2011р.
Секретар _____ Петрова А.І.

**Зразок відмітки на заповіті, що останній частково
змінено**

На момент смерті заповідача
цей заповіт частково змінено заповітом, посвідченим....
.....
22.01.2011р.
Секретар _____ Петрова А.І.

**Зразок відмітки на заповіті,
що останній скасовано**

На момент смерті заповідача
цей заповіт скасовано заповітом, посвідченим....
.....
22.01.2011р.
Секретар _____ Петрова А.І.

**Голова
Комісії Нотаріальної палати України
з аналітично-методичного
забезпечення нотаріальної діяльності**

Д.В. Кирилук